პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК и ТК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის მე-40 წელი
№ 56 (11667)

კვირა, 6 მარტი, 1960 წ.

ფასი 20 კაპ.

მოსკოველები მიესალმებიან მშვიდობისა და მეგობრობის მოციქულს

სიხარულით და გულითადად შეხვდნენ მოსკოველები სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს ნ. ს. ხრუშჩოვს, რომელიც 5 მარტს დაბრუნდა სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის ქვეყნებში მოგზაურობიდან.

შაბათს კაშკაშებდა მზე და გვაუწყებდა გაზაფხულის მოსვლას. სსრ კავშირის სახელმწიფო ალმებით მორთულ ვნუკოვოს აეროდრომზე შეიკრიბა დედაქალაქის მშრომელთა მრავალი წარმომადგენელი. ისინი მოვიდნენ აქ, რათა მისალმებოდნენ საბჭოთა მთავრობის მეთაურს — ხალხთა მშვიდობისა და მეგობრობის მოციქულს.

საფრენ მინდორზე მოვიდნენ ამხანაგები ა. ბ. არისტოვი, ლ. ი. ბრეჟნევი, კ. ე. ვოროშილოვი, ნ. გ. იგნატოვი, ფ. რ. კოზლოვი, ო. ვ. კუუსინენი, ა. ი. მიკოიანი, ნ. ა. მუხიტდინოვი, მ. ა. სუსლოვი, ე. ა. ფურცევა, ნ. მ. შვერნიკი, პ. ნ. პოსპელოვი, დ. ს. კოროტჩენკო, ა. ნ. კოსიგინი, დ. ს. პოლიანსკი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილე ი. გ. ეიხფელდი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები ა. თ. ზასიადკო და დ. თ. უსტინოვი, რუსეთის ფედერაციის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ნ. ნ. ორგანოვი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. პ. გიორგაძე, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრები ხ. მ. ბუდიონი და ვ. ი. უსტინოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრები და სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრობის კანდიდატები, სსრ კავშირისა და რუსეთის სფსრ მინისტრები.

საჰაერო ლაინერი „ილ-18“ აეროდრომზე დაჯდა. გაისმა მქუხარე ტაში. თვითმფრინავის ტრაპზე გამოვიდა ნ. ს. ხრუშჩოვი. ნორმალურად ბაგრძელივი მოგზაურობისა, იგი მხნედ და ენერგიულად გამოიყურება, სამსტუმრო მეზე მოკიდებია. თვითმფრინავთან მიირბინეს პიონერებმა, ყვავილების თაიგულებით, მივიდნენ საბჭოთა ხელმძღვანელები. ყველა ელოდა საბჭოთა მთავრობის მეთაურს შინ მშვიდობით დაბრუნებას, ბედნიერ ბრუნებას.

ნ. ს. ხრუშჩოვი მიესალმება მინისტრებს, დიპლომატებს. აეროდრომზე ახალი ძალით გაისმის მქუხარე ტაში, როცა იგი მივიდა მოსკოვის მშრომელთა მრავალ წარმომადგენელთან.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი და სხვა საბჭოთა ხელმძღვანელები შემდეგ ავტომობილებით ლუჟნიკში გაემართნენ. (საკდესი).

ჩვენს მეგობრობას ხელს არ უშლის საზღვარი და მანძილი

მოსკოვის მშრომელთა მრავალათასიანი მიტინგი სპორტის სასახლეში

კეთილი ნების მისია სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის ქვეყნებში წარმატებით დამთავრდა. მილიონობით საბჭოთა ადამიანი შეუნელებელი ყურადღებითა და ინტერესით აღევნებდა თვალყურს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ნ. ს. ხრუშჩოვის ისტორიულ მოგზაურობას. მთელ პროგრესულ კაცობრიობასთან ერთად ისინი ერთსულოვნად იწონებენ მეგობრობისა და მშვიდობის ამ ვიზიტის თვალსაჩინო შედეგებს.

15 ათასზე მეტი მოსკოველი მოვიდა 5 მარტს ნაშუადღევს ვ. ი. ლენინის სახელობის ცენტრალური სტადიონის სპორტის სასახლეში. აქ შეჯრიბნენ ფაბრიკებისა და ქარხნების, ახალმშენებლობათა მუშები, მეცნიერები, კულტურის მოღვაწეები, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წარმომადგენლები, მოსწავლე ახალგაზრდობა.

დარბაზში არიან საბჭოთა სახელმწიფო მოღვაწეები, სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკათა უმაღლესი საბჭოების დეპუტატები, საბჭოთა არმიის გენერლები და ოფიცრები, აგრეთვე უცხოელი დიპლომატები, ჟურნალისტები.

სასახლის ვრცელ დარბაზში გაისმა მქუხარე ტაში, როცა პრეზიდიუმში გამოჩნდნენ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი, ამხანაგები ა. ბ. არისტოვი, ლ. ი. ბრეჟნევი, კ. ე. ვოროშილოვი, ნ. გ. იგნატოვი, ფ. რ. კოზლოვი, ო. ვ. კუუსინენი, ა. ი. მიკოიანი, ნ. ა. მუხიტდინოვი, მ. ა. სუსლოვი, ე. ა. ფურცევა, ნ. მ. შვერნიკი, პ. ნ. პოსპელოვი, დ. ს. კოროტჩენკო, ა. ნ. კოსიგინი, დ. ს. პოლიანსკი. დამსწრენი ფეხზე ამდგარნი მხურვალედ მიესალმნენ საბჭოთა ხელმძღვანელებს.

სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის ქვეყნებში ისტორიული ვიზიტის წარმატებით დამთავრება საბჭოთა მთავრობის მეთაურს გულითადად მიულოცა სკკპ მოსკოვის საქალაქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა ვ. ი. უსტინოვმა. მან თქვა:

— ნიკიტა სერგის-ძის მეგობრობის ვიზიტები, საუბრები მეგობარი ქვეყნების ხელმძღვანელებთან, შეხვედრები და გამოსვლები უბრალო ადამიანების წინაშე ხელს უწყობენ საერთაშორისო დაძაბულობის შენელებას, სახელმწიფოთა შორის ურთიერთობისა და თანამშრომლობის განმტკიცებას. ყოველივე ამით თვალნათლივ ვლინდება ჩვენი კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის მშვიდობისმოყვარული პოლიტიკის სიბრძნე, სხვადასხვა საზოგადოებრივი წყობილების სახელმწიფოთა მშვიდობიანი თანაარსებობის ლენინური იდეების გამარჯვება.

მოსკოვის მუშათა სახელით სიტყვა წარმოთქვა ქარხანა „სერპ ი მოლოტის“ უფროსმა მვალცავმა ლ. ი. სადიკოვმა. მან მიმართა ნიკიტა სერგის-ძეს და თქვა: უდიდესი სიხარულის გრძნობით ივსებოდა ჩვენი გული, როცა ვკითხულობდით ცნობებს იმ აღტაცებული მიღების შესახებ, რაც თქვენ გაგიმართეს ინდოეთის, ინდონეზიის, ბირმისა და ავღანეთის ხალხებმა. ჩვენ მშვიდობიანი მშრომელი ადამიანები ვართ და განსაკუთრებით ღრმად ვგრძნობთ ჩვენი პარტიისა და მთავრობის პოლიტიკის სიბრძნეს, რომელიც მიზნად ისახავს მშვიდობის შენარჩუნებასა და განმტკიცებას.

სახელმოხვეჭილი ქარხნის წარმომადგენელმა დედაქალაქის მუშების, ყველა მშრომელის სახელით მხურვალე სალამი უძღვნა იმ ქვეყნების მეგობარ ხალხებს, რომლებსაც ეწვია სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი.

— ძვირფასო ნიკიტა სერგის-ძეო! — განაცხადა მოსკოვის ოლქის კუნცევოს რაიონის პარტიის XX ყრილობის სახელობის კოლმეურნეობის მწველავმა ლ. ა. სისოევამ. — თქვენ კვლავ მოსკოვში, ჩვენთან ხართ. ეს გვაღელვებს და გვახარებს ჩვენ. მოსკოვის ოლქის კოლმეურნეები გულითადად გილოცავენ სამშობლოში დაბრუნებას.

ჩვენთვის მახლობელია აზიის ხალხთა მისწრაფება თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისადმი. ჩვენ გვახარებს მათი წარმატებანი ახალი ცხოვრების მშენებლობაში და მეგობრობისა და უანგარო დახმარების ხელს ვუწვდით მათ.

ჩვენ, ამბობს კოლმეურნე ქალი, რწმენით შევყურებთ ჩვენს ხვალინდელ დღეს: მას მოაქვს ჩვენთვის ახალი წარმატებანი ნათელი და ბედნიერი ცხოვრების მშენებლობაში, კაპიტალიზმთან მშვიდობიან შეჯიბრებაში.

ტრიბუნაზეა მოსკოვის საქალაქო სახალხო მეურნეობის საბჭოს აგრეგატული ჩარხებისა და ავტომატური ხაზების სპეციალური საკონსტრუქტორო ბიუროს ლაბორატორიის უფროსი ვ. გ. ლიულჩენკო. იგი მიესალმა საბჭოთა მთავრობის მეთაურს დედაქალაქის მეცნიერთა, ინჟინერთა, ტექნიკოსთა და მთელი ინტელიგენციის სახელით. ვამაყობთ იმით, ამბობს ამხ. ლიულჩენკო, რომ ჩვენი პარტია და მთავრობა მშვიდობისათვის, ყველა ხალხის ეროვნული დამოუკიდებლობისა და აყვავებისათვის ბრძოლის ავანგარდშია. ჩვენ უსაზღვროდ გვახარებს ის, რომ საბჭოთა კავშირის ამ პოლიტიკას მხურვალედ უჭერენ მხარს სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის შრომისმოყვარე და დამოუკიდებელი ხალხები.

საბჭოთა მთავრობის მეთაურს ნ. ს. ხრუშჩოვს ჯანმრთელობა და მუშაობაში შემდგომი წარმატებანი დიადი სოციალისტური საშობლოსა და საბჭოთა ხალხის საკეთილდღეოდ უსურვა მოსკოვის საბინაო მშენებლობის ტრესტის სამუშაოთა მწარმოებელმა ს. ა. კულოვამ. მოსკოვის მშენებლები. თქვა მან, გულითადად მიიღებენ თქვენს მიერ მოწვეულ საზღვარგარეთელ სპეციალისტებს და ძმურად გაუზიარებენ მათ გამოცდილებას.

ამაღელვებელი სიტყვა წარმოთქვა მოსკოვის უნივერსიტეტის სტუდენტმა იულია დიბცევამ. იგი მიესალმა ნ. ს. ხრუშჩოვს საბჭოთა ახალგაზრდობის სახელით. ჩვენთვის განსაკუთრებით სასიამოვნო იყო გაგვეგო, თქვა მან, თუ რა აღტაცებით მოგესალმებოდნენ თქვენ ინდონეზიელი ჭაბუკები და ქალიშვილები, რომლებსაც თქვენ „ქვეყნის მშვენება, ახალი ცხოვრების მშენებლები“ უწოდეთ, თუ რა მქუხარე ოვაციით გხვდებოდა თქვენ ათასობით სტუდენტი ჯოკიაკარტაში. თქვენ მოიწვიეთ ინდონეზიელი სტუდენტები საბჭოთა კავშირში სწავლასათვის, და ჩვენ მეტად მოხარული ვიქნებით ვნახოთ ისინი ჩვენს დედაქალაქში, ხალხთა მეგობრობის უნივერსიტეტში. საბჭოთა ჭაბუკებსა და ქალიშვილებს მილიონობით მეგობარი ჰყავთ საზღვარგარეთ. დღითიდღე სულ უფრო იზრდება მათი რიცხვი. ჩვენს მეგობრობას ხელს არ უშლის საზღვარი და მანძილი.

დარბაზში მქუხარე ოვაცია გაიმართა. როცა ტრიბუნაზე აიიდა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი. მისი ცოცხალი, მკაფიო სიტყვა განსაკუთრებული ყურადღებით იქნა მოსმენილი.

ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვა

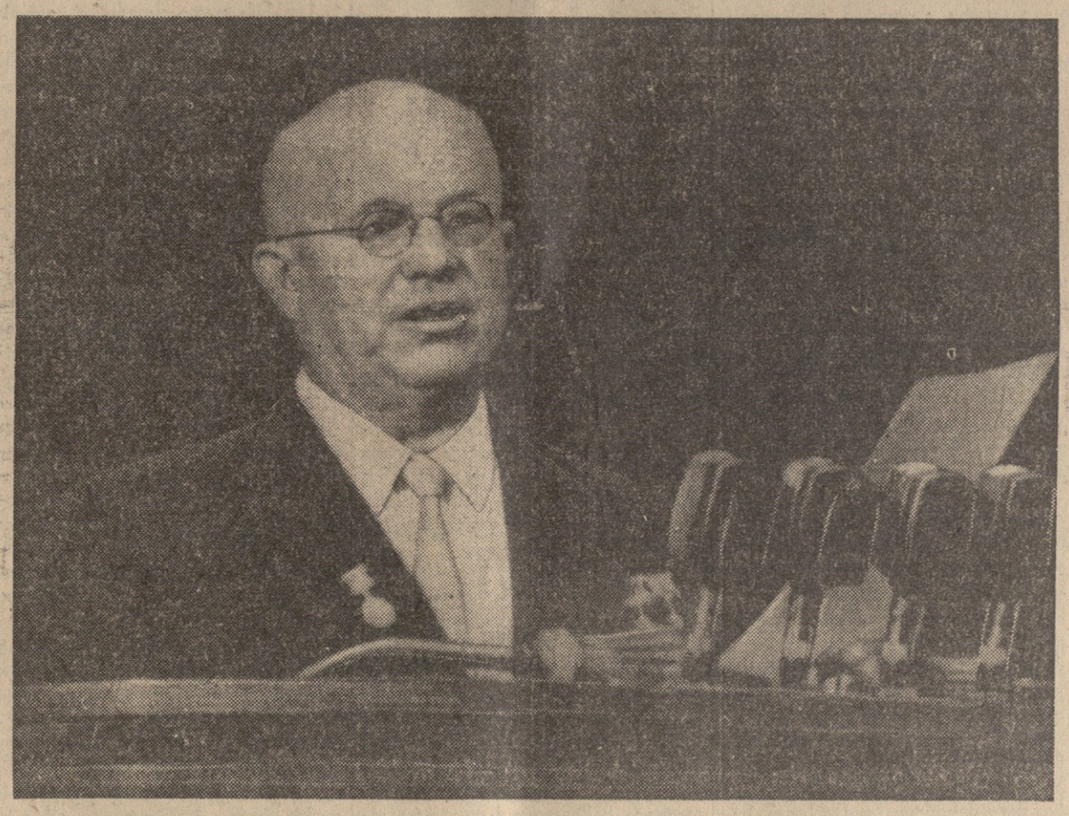

ნ. ს. ხრუშჩოვი სიტყვას წარმოთქვამს მიტინგზე ლუჟნიკში — ვ. ი. ლენინის სახელობის ცენტრალური სტადიონის სპორტის სასახლეში.

ფოტო ვ. სავოსტიანოვის და ვ. კუნოვისა (საკდესის ფოტოქრონიკა). სურათი მიღებულია ფოტოტელეგრაფით.

ძვირფასო ამხანაგებო!

ძვირფასო მეგობრებო, მოსკოველებო!

სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის ქვეყნებში მეგობრობის ვიზიტით ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ დღეს ჩვენ დავბრუნდით სამშობლოში, ჩვენთვის ძვირფას მოსკოვში, და მოხარული ვართ მოგახსენოთ თქვენ, რომ პარტიისა და მთავრობის დავალება შესრულებულია.

ინდოეთში, ბირმაში, ინდონეზიასა და ავღანეთში ყოფნის დღეებში ძმური გულითადი სალამი გადავეცით ამ ქვეყნების ხალხებს საბჭოთა კავშირის ხალხებისა და მთავრობის სახელით. ჩვენ მთელი გულით ვიგრძენით, თუ რა სიხარულითა და მადლობით შეხვდნენ საბჭოთა ხალხის მისალმებასა და კეთილ სურვილებს. ჩვენთან შეხვედრებისას ინდოეთის, ბირმის, ინდონეზიისა და ავღანეთის სახელმწიფო მოღვაწეები, ფართო საზოგადოებრიობის წარმომადგენლები მეგობრულ მისალმებას უთვლიდნენ და ყოველივე სიკეთეს უსურვებდნენ მშვიდობისათვის მებრძოლ საბჭოთა ხალხს.

დიდი სიხარულით გადმოგცემთ თქვენ, ძვირფასო მოსკოველებო, ყველა საბჭოთა ადამიანს აღმოსავლეთის მეგობრული ქვეყნების ხალხთა გულითად მისალმებასა და სურვილებს.

ინდონეზიაში მოგზაურობა, სადაც ყველაზე მეტ ხანს დავრჩით, მოგზაურობა, რომელიც მოხდა პრეზიდენტ ბატონ სუკარნოს მიწვევით, განსაკუთრებით სასარგებლო და ნაყოფიერი იყო. პრეზიდენტ სუკარნოს ინიციატივას მხურვალედ დაუჭირეს მხარი ინდონეზიის მთავრობამ და მთელმა ხალხმა. ჩვენ, საბჭოთა კავშირის წარმომადგენლებს, შეიძლება გაუზვიადებლად ითქვას, ინდონეზიაში გვხვდებოდნენ როგორც მახლობელ მეგობრებს, ძმურად. ამ გულთბილობასა და გულითადობას იჩენდა ყველა, ვისაც კი ვხვდებოდით. და ეს განსაკუთრებით გვახარებს.

იმ მომენტიდან, რაც ინდონეზიის მიწაზე შევდგით ფეხი იქ ყოფნის უკანასკნელ დღემდე, ასეულ ათასობით, მილიონობით ადამიანი გამოთქვამდა თავის გულწრფელ გრძნობებს, მოგვესალმებოდა როგორც დიადი საბჭოთა ხალხის წარმომადგენლებს. და საბჭოთა ხალხის ამ სიდიადეს ვგრძნობდით გულთბილ, ძმურ მოპყრობაში ჩვენდამი. შორეულ ინდონეზიაში, ისევე როგორც აღმოსავლეთის სხვა ქვეყნებში, დიდი მადლობით აღნიშნავდნენ საბჭოების ქვეყნის, მისი გმირი ხალხის დიდ როლს კაცობრიობის თავისუფლებისა და ბედნიერებისათვის ბრძოლაში, მშვიდობისათვის ბრძოლაში. ეს აღიარება დიდი პატივია ჩვენი ხალხისათვის, რომელმაც მსოფლიო მნიშვნელობის გმირობა ჩაიდინა.

მარად მადლობელი იქნება ჩვენი ხალხისა მსოფლიოს ყველა ადამიანი იმისათვის, რომ მან ღრმად შეიგნო სისწორე მარქსიზმ-ლენინიზმის რევოლუციური მოძღვრებისა საზოგადოების განვითარების შესახებ, რომ მან დიდი ლენინის, კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით პირველმა მიიტანა იერიში ძველი ექსპლოატატორული სამყაროს წინააღმდეგ, დაამხო მემამულეთა და კაპიტალისტთა ხელისუფლება, გაანადგურა სამოქალაქო ომში მთელი რეაქციული ძალები, რომლებსაც სურდათ დაეტოვებინათ ჩვენი ქვეყანა ძველ პოზიციებზე კაპიტალის ბატონობაში. საბჭოთა ქვეყანამ პირველმა გაკვალა ახალი სამყაროს გზა, ნათლად დასახა საზოგადოების პროგრესული განვითარების მთავარი მიმართულება.

ჩვენ გამარჯვება მოვიპოვეთ. ყველამ იცის, რომ ამ გამარჯვებას ადვილად როდი მივაღწიეთ. ძველი, დამპალი მემამულურ-კაპიტალისტური წყობილებისაგან საბჭოთა ხელისუფლებამ მძიმე მემკვიდრეობა მიიღო — სუსტი და განადგურებული მრეწველობა, რომელიც ბევრად იყო დამოკიდებული უცხოეთის კაპიტალზე, ჩამორჩენილი სოფლის მეურნეობა, მოსახლეობის ცხოვრების დაბალი დონე, წერა-კითხვის უცოდინარობა, პატრიარქალური და ფეოდალური ნაშთები.

ამ მეტისმეტად ძნელ პირობებში დაიწყო ჩვენმა ხალხმა ახალი ცხოვრების მშენებლობა. მტრები ათას გასაჭირსა და უბედურებას გვიწინასწარმეტყველებდნენ, ისინი ამტკიცებდნენ, რომ მუშები და გლეხები, მშრომელი ხალხი, ვერასოდეს ვერ შეძლებენ მართონ ქვეყანა უმემამულეებოდ და უკაპიტალისტებოდ, რომ ისინი ვერასოდეს ვერ ჩააყენებენ ჩამორჩენილ რუსეთს მრეწველობის მხრივ განვითარებულ სახელმწიფოთა რიგებში. მაგრამ ჩვენი ხალხი გაბედულად გაჰყვა ლენინს, კომუნისტებს უკვლევი გზით და ისეთ მწვერვალებს მიაღწია, რომლებზეც წინათ ოცნებაც არ შეეძლოთ. ახლა არა მარტო მუშები, გლეხები, პროგრესული ინტელიგენცია, მშრომელი ხალხი, არამედ სოციალიზმის მოწინააღმდეგენიც კი ხედავენ, რომ საბჭოთა კავშირი, გაჰყვა რა კომუნიზმის მშენებლობის გზას, გახდა მსოფლიოს უდიდესი სახელმწიფო, რომლის წარმატებებიც მთელ კაცობრიობას აოცებს.

ჩვენს დროში კაპიტალიზმის ყველაზე შუბლმაგარი დამცველებიც კი აღიარებენ, რომ საბჭოთა ქვეყანა წინ მიდის გიგანტური ნაბიჯებით, ეწევა, ხოლო მთელ რიგ დარგებში უკვე გაუსწრო კაპიტალისტური სამყაროს ყველაზე განვითარებულ ქვეყანას — ამერიკის შეერთებულ შტატებს.

განა საგულისხმო არ არის, რომ სენატის კომისიის ამას წინათ გამოქვეყნებული მოხსენება „შეერთებული შტატების საგარეო პოლიტიკა სსრ კავშირისა და აღმოსავლეთ ევროპის მიმართ“ შეიცავს საბჭოთა კავშირის თვალსაჩინო წარმატებათა გულახდილ აღიარებას. აი რა არის ნათქვამი ამ დოკუმენტში:

„ორ წელზე ცოტა მეტი ხნის წინათ პირველი თანამგზავრის გაშვებამ აიძულა შეერთებული შტატები თვითანალიზს შესდგომოდნენ. ამერიკელთა უმეტესობისათვის მოულოდნელი იყო იმის აღმოჩენა, რომ საბჭოთა კავშირმა, რომელსაც ისინი კვლავ სახავდნენ როგორც არამექანიზებულ გლეხურ ქვეყანას, ნამდვილად შეძლო მოეპოვებინა ისეთი განსაცვიფრებელი მეცნიერული და ტექნიკური მიღწევა, რომლის უნარი თვითონ შეერთებულ შტატებს ჯერ კიდევ არ აღმოაჩნდათ“.

მოხსენების ავტორები შემდეგ დაწვრილებით უკეთებენ ანალიზს საბჭოთა კავშირის ეკონომიურ წარმატებებს და მათ შესაძლო გავლენას საერთაშორისო ურთიერთობაზე. შეერთებული შტატებისა და საბჭოთა კავშირის სამრეწველო წარმოების შედარება, ნათქვამია მოხსენებაში, მრავალმნიშვნელოვანია და შიშს იწვევს. მოხსენების ავტორები, რომლებიც იყენებენ ყველაზე დაბალ ამერიკულ მონაცემებს საბჭოთა კავშირში პროდუქციის ყოველწლიური მატების შესახებ და ყველაზე მაღალ მონაცემებს შეერთებული შტატების შესახებ, იმ დასკვნამდე მიდიან, რომ „საბჭოთა კავშირი გაუსწრებს შეერთებულ შტატებს სამრეწველო პროდუქციის გამოშვებაში 15-20 წლის შემდეგ. შესაძლოა, — ხაზგასმულია ამასთან მოხსენებაში, — ეს უფრო ადრეც მოხდეს, თუ საბჭოთა სამრეწველო პროდუქცია წინანდებურადვე გადააჭარბებს დაგეგმილ ტემპებს და თუ დაქვეითების ან გაფიცვების შედეგად პროდუქციის გამოშვება ამერიკაში შემცირდება“. ცუდად როდია ნათქვამი. მე ვეთანხმები ამერიკელებს ამ საკითხში.

ამერიკელი სენატორები შეშფოთებით ამბობენ, რომ საბჭოთა კავშირის ეკონომიური ძლიერების განმტკიცება საშუალებას მისცემს მას გააფართოოს თავისი დახმარება სუსტადგანვითარებული ქვეყნებისადმი შეღავათიან პირობებში. სენატორები აღნიშნავენ, რომ საბჭოთა კავშირი სუსტადგანვითარებული ქვეყნებისათვის „სწრაფი ინდუსტრიალიზაციის ნიმუშია“, და წერენ: „ტექნიკური სპეციალისტების გაცვლა, ეკონომიური დახმარება, ვაჭრობის შესაძლებლობანი, საბჭოთა კავშირის პრესტიჟისა და ძლიერების ზრდა, თანამგზავრი და მთვარეზე გაშვებული რაკეტა — ყველა ეს ფაქტორი აძლიერებს შთაბეჭდილებას, რომ საბჭოთა კავშირი წარმოადგენს მომავალს“. არც ეს არის ცუდად ნათქვამი. ისინი ხაზგასმით აღნიშნავენ, რომ „საბჭოთა კავშირის ამ ნიმუშის შესაძლო გავლენა მსოფლიოზე საბჭოთა ეკონომიკის ზრდის მთავარი პოლიტიკური შედეგია“.

მოხსენების ავტორები ახასიათებენ საბჭოთა კავშირის საშინაო მდგომარეობას და აცხადებენ: „შეიძლება ჩავთვალოთ, რომ თავისთავად იგულისხმება მოსახლეობის ერთგულება“ თავისი საბჭოთა სოციალისტური წყობილებისადმი. დაე ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩმა დაადასტუროს, რომ ჩვენ ყოველთვის როდი ვეკიდებით კრიტიკულად ამერიკელების მიერ გამოთქმულ აზრებს. ამ შემთხვევაში ჩვენ მივესალმებით მათ მიერ გამოთქმულ აზრებს. მომავალში, წერენ ისინი, უნდა გავითვალისწინოთ, რომ „ის ცვლილებანი, რაც საბჭოთა კავშირში ხდება, გააძლიერებენ მოსახლეობის ერთგულებას, პარტიის ხელმძღვანელ პოზიციებს, კიდევ უფრო გააფართოებენ სახელმწიფოს საშხედრო და ეკონომიურ შესაძლებლობებს და არ შებღალავენ საბჭოთა ხელმძღვანელობის ერთგულებას მსოფლიო კომუნისტური სისტემის მიზნისადმი“. (ტაში). თქვენი ტაში იმას მოწმობს, რომ თქვენც ეთანხმებით ამერიკელ სენატორთა დასკვნებს.

ადვილი როდი იყო ამერიკელ სენატორთათვის ამის აღიარება! საბჭოთა კავშირის წარმატებანი იწვევენ კაპიტალისტური სამყაროს იდეოლოგთა და პოლიტიკოსთა შეშფოთებას. მათ ამბობენ, ჯერ-ერთი, რომ საბჭოთა კავშირი უახლოეს მომავალში უეჭველად დაეწევა და გაუსწრებს ამერიკის შეერთებულ შტატებს ეკონომიკის განვითარების დონით; მეორე, რომ საბჭოთა კავშირის ეკონომიური ძლიერების ზრდის კვალობაზე განუზომლად გაიზრდება მისი დახმარება ყოფილი კოლონიური და დამოკიდებული ქვეყნებისადმი; მესამე, რომ აზიის, აფრიკისა და ლათინური ამერიკის ხალხებს, რომლებიც იბრძვიან თავიანთი ქვეყნების დამოუკიდებლობისათვის, საბჭოთა კავშირი მიაჩნიათ იმის ნიმუშად, თუ როგორ შეუძლია ჩამორჩენილ ქვეყანას მოკლე ვადაში მიაღწიოს პროგრესს.

იმპერიალისტები, რომლებსაც სრულიადაც არ მოსწონთ აღმოსავლეთის ქვეყნების განთავისუფლება კოლონიური ჩაგვრისაგან, ყოველნაირად ცდილობდნენ და ცდილობენ დაამინონ ხალხები კომუნიზმის საფრთხით. ისინი ყოველ ღონეს ხმარობენ, რათა შეაფერხონ აღმოსავლეთის ახალგაზრდა დამოუკიდებელ სახელმწიფოებსა და სოციალისტურ ქვეყნებს შორის მეგობრობისა და თანამშრომლობის განვითარება. მაგრამ მათი მეცადინეობა ამაოა. თავიანთი საკუთარი გამოცდილებით აღმოსავლეთის ხალხები ხედავენ, რომ სოციალისტურ ქვეყნებს არა აქვთ რაიმე ანგარებითი მიზანი, რომ ისინი მზად არიან საქმით დაეხმარონ და ეხმარებიან ყველა ქვეყანას, რომლებიც დამოუკიდებელი განვითარების გზას დაადგნენ, მათი ეროვნული სახელმწიფოებრიობის განმტკიცებაში, მათი ეკონომიკისა და კულტურის აღმავლობაში.

ახლა, როცა აღმოსავლეთის ხალხთა მთავარი მიზანი დამოუკიდებლობის განმტკიცებისათვის ბრძოლაში ის არის, რომ განვითარონ ეროვნული ეკონომიკა და უწინარეს ყოვლისა შექმნან სამამულო მრეწველობა, სოციალისტური ქვეყნებისა და აზიის, აფრიკისა და ლათინური ამერიკის ქვეყნების თანასწორუფლებიანი და ურთიერთხელსაყრელი ეკონომიური თანამშრომლობის შემდგომი გაფართოება ერთ-ერთი გადამწყვეტი პირობაა, რომ წინათ ჩამორჩენილი კოლონიური ქვეყნები მოწინავე, ინდუსტრიულად განვითარებული სახელმწიფოები გახდნენ. და რაც უნდა ეწინააღმდეგებოდნენ კოლონიზატორები, კაპიტალისტური მონოპოლიები ამ პროგრესულ პროცესს, ისინი ვერ შეძლებენ უკუმა დაატრიალონ ისტორიის ჩარხი და კვლავ აღადგინონ ძირმომპალი კოლონიური სისტემა.

აღმოსავლეთის ხალხები, რომლებმაც გადადგეს პირველი ნაბიჯები თავიანთი დამოუკიდებელი განვითარების გზაზე, იგემეს უცხოელ მჩაგვრელთა თავიდან მოშორების შემდეგ ცხოვრების პირველი ნაყოფი, არასოდეს არავის არ მისცემენ ნებას, რომ კვლავ დაადგან მათ კოლონიალიზმის უღელი. ისინი მარტონი როდი არიან თავიანთს ბრძოლაში იმპერიალისტ კოლონიზატორთა წინააღმდეგ, რადგანაც იციან, რომ მათ ჰყავთ ერთგული და ძლიერი მეგობრები — სოციალისტური ქვეყნების ხალხები, პროგრესული ძალები მთელ მსოფლიოში.

ადამიანები საუკუნეების მანძილზე ოცნებობდნენ უკეთეს სამართლიან ცხოვრებაზე, ქმნიდნენ თქმულებებსა და ლეგენდებს ისეთი დროის შესახებ, როცა არ იქნებიან მდიდრები და ღარიბები, როცა ყველა ადამიანი ბედნიერი იქნება. მაგრამ ყოველივე ეს ლეგენდა და თქმულება იყო. ახლა ადამიანები გრძნობენ და ხედავენ, რომ ბედნიერება მათს საკუთარ ხელშია. ეს ბედნიერება იქედება ახალი სამყაროს შექმნისათვის ბრძოლასა და შრომაში, სამყაროსი, რომელიც განთავისუფლებულია ძველი სამყაროს მანკიერებათა და უბედურებათაგან. სულ უფრო მეტი ადამიანი ხედავს, რომ გზა ამ ახალი სამყაროსაკენ, გზა ახალი ცხოვრებისაკენ სწორად დასახა მარქსიზმ-ლენინიზმმა. მარქსიზმ-ლენინიზმის მოძღვრება როდია განყენებული თეორია, ფანტასტიკური ბიბლიური თქმულება საიქიოს სამოთხეში ცხოვრების შესახებ. ეს უაღრესად სიცოცხლისუნარიანი და სწორი მოძღვრებაა, რასაც ყოველდღე ადასტურებს ჩვენი კომუნისტური მშენებლობის პრაქტიკა, სოციალისტური ქვეყნების ასეულ მილიონობით ადამიანის გამოცდილება, სადაც ყველაფერი ჩაყენებულია ხალხის სამსახურში, სადაც თავისუფალი ხალხები თავიანთი შრომით ქმნიან თავიანთ ბედნიერებას. და ამ მაგალითსა და გამოცდილებას დიდად აფასებენ ხალხები, რომლებიც თავიანთი დამოუკიდებლობისათვის, დედამიწაზე მშვიდობისა და უკეთესი ცხოვრებისათვის იბრძვიან.

ძვირფასო მეგობრებო! ყველა ეს აზრი უნებლიეთ გებადება, როცა საკუთარი თვალით ხედავ იმ ხალხთა ცხოვრებას, რომლებმაც დამოუკიდებლობა მოიპოვეს და შეუპოვრად ეძებენ უკეთესი ცხოვრების გზას, ეს აზრი გებადება, როცა უსმენ სახელმწიფო მოღვაწეებს, მუშებს, გლეხებს, ინტელიგენციის წარმომადგენლებს, რომლებიც გესაუბრებიან თავიანთ წარმატებებზე და გაცნობენ სიძნელეებს, რომელთა გადალახვაც მათ უხდებათ.

ინდონეზიაში 12 დღე დავყავით. სამუდამოდ დარჩება ჩვენს მეხსიერებაში გულმხურვალე მეგობრული შეხვედრები ინდონეზიის დედაქალაქ ჯაკარტაში, ბანდუნგში, ჯოკიაკარტაში და სურაბაიაში, კუნძულ ბალიზე, ბოგორში. ეს შეხვედრები საბჭოთა კავშირისა და ინდონეზიის რესპუბლიკის ხალხთა ურღვევი მეგობრობის მშვენიერი მანიფესტაცია იყო. იქ ყოფნამ გაამდიდრა ჩვენი წარმოდგენა ამ შესანიშნავი ქვეყნის შესახებ, მისი შრომისმოყვარე და ნიჭიერი ხალხის შესახებ. შეიძლება ბევრი წაიკითხოთ და სხვადასხვა წყაროების მიხედვით შეისწავლოთ კიდევაც დედამიწის ესა თუ ის რაიონი, მაგრამ ვერაფერი ისე ვერ გაამდიდრებს ჩვენს ცოდნას, როგორც ცოცხალი ურთიერთობა ადამიანებთან, უშუალოდ გაცნობა მათი ცხოვრების წესისა, ამა თუ იმ ქვეყნის ბუნებრივი და სოციალური პირობებისა.

ბუნება ინდონეზიაში მართლაც ზღაპრულია. იქ ძალიან ხელსაყრელი პირობებია ეკონომიკის განვითარებისა და აყვავებისათვის. როცა ადამიანები ბიბლიურ თქმულებებს ქმნიდნენ სამოთხის შესახებ, ჩანს, მათ მხედველობაში ჰქონდათ ტიგროსსა და ევფრატს შუა მდებარე ნაყოფიერი ველი. მაგრამ ბიბლიური ლეგენდის ავტორები უთუოდ არ ყოფილან ინდონეზიაში, თორემ თავიანთ სამოთხეს ინდონეზიის კუნძულებზე გადაიტანდნენ, რომელთა სილამაზე და სიმდიდრე აოცებს ყოველი ადამიანის წარმოდგენას.

შეიძლება თქვან, რომ ინდონეზიაში ცხელი და ტენიანი ჰაერია,

(გაგრძელება მე-2 გვერდზე)

ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვის გაგრძელება

რომ იქ მძიმე კლიმატური პირობებია. მაგრამ კლიმატური პირობები — ეს ბევრ რამეში ყოველი ადამიანის მიჩვევის საქმეა. ჩვენი სამხრეთელები — უზბეკები, ტაჯიკები, თურქმენები რომ წავიყვანოთ და დავასახლოთ შორეულ ჩრდილოეთში, ისინი თავს როდი იგრძნობენ თავიანთ გარემოში. ასევე: ჩრდილოეთის მცხოვრებნი რომ წავიყვანოთ ამ რესპუბლიკების რაიონებში, ისინიც ბევრ სიძნელეს განიცდიან, განსაკუთრებით პირველ ხანად.

როცა ინდონეზიაში ჩავედით, პირდაპირ გავკვირვებული ატმოსფერო ვიგრძენით. მაგრამ ჩვენ გვათბობდა არა მარტო მზის მცხუნვარე სხივები, ჩვენ გვათბობდა ინდონეზიის ტემპერამენტიანი ადამიანების გულთა სიმხურვალე. ინდონეზიის ხალხი, მთავრობის ხელმძღვანელები და პრეზიდენტი სუკარნო ყოველნაირი ზრუნვითა და ყურადღებით მოგვეკიდნენ.

ჩვენში ტურისტები შორეული მხარეებიდან ჩამოდიან კავკასიაში, საქართველოში, რათა ნახონ მარადმწვანე მცენარეულობა. არ მინდა ვაწყენინო ჩვენს ძმებს ქართველებს და კავკასიისა და ამერიკავკასიის სხვა ხალხებს, მაგრამ უნდა ვაღიაროთ, რომ ბუნების სილამაზეში პირველობა ეკუთვნის ინდონეზიას, ქუდი მოვიხადოთ და თავი დავუკრათ მას.

ინდონეზიაში ჩვენ პალმის ნარგავთა თვალუწვდენი მასივები ვნახეთ. როცა ბატონ სუკარნოსთან ერთად ავტომანქანით ვმგზავრობდით კუნძულ ბალიზე, მას ვუთხარი, რა დიდი ტყეები გქონია-თ-მეთქი. ჩვენ უზარმაზარ მცენარეთა შორის მივდიოდით. სუკარნომ მიპასუხა:

— ამ კუნძულზე ტყეები არ არის, ეს სულ ხეხილისა და სხვა ნარგავებია. რაც პირველად ტყეები გვეგონა, კუნძულის მცხოვრებთა მრავალი თაობის გაშენებული დიდი ბაღი აღმოჩნდა. ყველა ამ ნარგავს ნაყოფი მოაქვს, ადამიანს საჭმელ-სასმელს აძლევს.

ან აიღეთ ინდონეზიის ბრინჯის ყანები! ჩვენ მიჩვეული ვართ წლის დროთა ცვლას. ჩვენს ქვეყანაში ზამთრის, გაზაფხულის, ზაფხულისა და შემოდგომის ცვლა ნათლად გასარჩევია. სოფლის მეურნეობის მთელი სამუშაოები ჩვენში დამოკიდებულია წლის დროზე. ინდონეზიისათვის უცხოა ზამთრიდან გაზაფხულზე და ზაფხულიდან შემოდგომაზე ასეთი გადასვლა. ერთსა და იმავე დროს ნახავთ მის მინდვრებში ხვნასაც, თესვასაც და მოსავლის აღებასაც. როცა ინდონეზიაში მგზავრობთ, ხედავთ: ერთ მინდორში იღებენ ბრინჯის მოსავალს, იქვე მეორე მინდორი ჯერ კიდევ არ მოუხნავთ, მესამეში ხვნა დაუწყიათ, მეოთხეში ბრინჯს თესავენ და ა. შ. და ყოველივე ეს ხდება ერთსა და იმავე დროს მუდამ მცხუნვარე მზეში. ნაყოფიერი ნიადაგი, სითბოსა და ტენის სიუხვე ქმნის ისეთ პირობებს, როცა ყველაფერი აქ იზრდება პირდაპირ არათუ დღეებით, არამედ საათობით.

მე არ ვკისრულობ შევეჯიბრო ლიტერატორებს ინდონეზიის სილამაზის აღწერაში. მით უფრო არ ვაპირებ შევეჯიბრო პოეტებს, რომლებსაც საუცხოო ნიჭი აქვთ მკაფიოდ დაგვიხატონ ის, რასაც ხედავენ.

მინდა გაგიზიაროთ შთაბეჭდილებანი, რომლებმაც გულის სიღრმემდე აღგვაფრთოვანა. და უწინარეს ყოვლისა ჩვენ აღგვაფრთოვანეს ინდონეზიის ადამიანებმა. კოლონიზატორები და მათი მსახურები დიდხანს ავრცელებდნენ საზიზღარ ჭორებს, თითქოს ინდონეზიის ხალხი და სხვა კოლონიური ქვეყნების ხალხები ჩამორჩენილი ხალხები არიან, რაღაც საშუალოს წარმოადგენენ პირველყოფილ და დიდად განვითარებულ კულტურულ ადამიანს შორის. კოლონიზატორები ამტკიცებდნენ, რომ ამ ადამიანებს თვითონ არ შეუძლიათ ცხოვრება, რომ მათ ესაჭიროებათ მეურვეობა. და ამრიგად, ისინი ცდილობდნენ გაემართლებინათ თავიანთი „ცივილიზატორული მისია“. ისინი ამბობდნენ, რომ აღმოსავლეთის ხალხებისათვის მიაქვთ დასავლეთის კულტურა, ასწავლიან მათ შრომითს ჩვევებს, წარმოების თანამედროვე იარაღების გამოყენებას და სხვა ამგვარს.

მაგრამ კოლონიზატორთა ზღაპრებს საერთო არა აქვს რა შეშარიტებასთან. ჩვენ ვნახეთ, რომ ინდონეზია დიდი უძველესი კულტურის ქვეყანაა. ჩვენ დავათვალიერეთ ინდონეზიელი ხალხის წინაპრების მიერ შექმნილი უძველესი ძეგლები. ჩვენ ვნახეთ ბორობუდურში ბუდას ტაძარი, რომელიც აშენებულია ჯერ კიდევ VIII საუკუნეში. უკვე იმ შორეულ დროს ინდონეზიელ ხალხს ჰქონდა მაღალი ხუროთმოძღვრული ხელოვნება. მისი მშენებლები ოსტატურად ფლობდნენ საჭრისს, ქმნიდნენ შესანიშნავ ნაწარმოებებს. აგებდნენ დიდებულ შენობებს. მუზეუმებში დაგვეცნით ხელოვნების ნაწარმოებებს — ფერწერას, ქანდაკებას, ქვის, ხისა და ძვლის ჩუქურთმას. და ყველაფერი ეს გაკეთებულია მაღალი დონით და ღირსია საუკეთესო საგამოფენო გალერიებისა. ინდონეზიელი ხალხის ნაწარმოებნი რომ გამოვფინოთ საუკეთესო ევროპულ ნაწარმოებთა გვერდით, ინდონეზიელები არ გაწითლდებიან თავიანთი ხელოვნებისათვის.

ინდონეზიის ბუნება და ჰავა განსაკუთრებით ხელსაყრელია. მაგრამ ისინი თავისთავად ვერ გამოკვებავენ ადამიანებს. ინდონეზიელმა ხალხმა ჯერ კიდევ ბევრი რამ უნდა გააკეთოს, რათა გადალახოს თავისი ქვეყნის ჩამორჩენილობა — კოლონიალიზმის ეს მძიმე მემკვიდრეობა. კოლონიზატორები 350 წელს ჩაგრავდნენ ინდონეზიას, ექსპლოატაციას უწევდნენ მის ხალხს. მჩაგვრელები მას უყურებდნენ როგორც შავ მუშა ხელს, იყენებდნენ მას იმისათვის, რომ ამოექაჩათ ინდონეზიის სიმდიდრე და გამდიდრებულიყვნენ ინდონეზიელთა ძარცვით. ამის შედეგად ინდონეზიას არა აქვს განვითარებული მრეწველობა, სოფლის მეურნეობაში არ არის მექანიზაცია, მოსახლეობას აკლია ბევრი სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი პროდუქტი და საქონელი. დიდი მუშაობაა საჭირო მოსახლეობის მნიშვნელოვანი ნაწილის წერა-კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაციისათვის.

ახლა ინდონეზია დამოუკიდებელი ქვეყანაა, მისი ხალხი ძალებს იკრებს, ვითარდება ეკონომიკა და კულტურა. ჩვენთვის სასიამოვნო იყო ამის ნახვა, და ჩვენ გვახარებდა ინდონეზიელთა წარმატებანი.

საბჭოთა კავშირმა უკვე გაუწია დახმარება ინდონეზიას. ჩვენი ვიზიტის დროს ხელმოწერილ იქნა ახალი შეთანხმება საბჭოთა კავშირსა და ინდონეზიის რესპუბლიკას შორის ეკონომიური და ტექნიკური თანამშრომლობის შესახებ. როგორც უკვე იცით, საბჭოთა კავშირის მთავრობა დათანხმდა ითანამშრომლოს ინდონეზიის მთავრობასთან სამრეწველო და სხვა ობიექტების, მათ შორის შავი და ფერადი მეტალურგიის, ქიმიური და საფეიქრო მრეწველობის საწარმოთა აგებაში, საირიგაციო ნაგებობათა მშენებლობაში, მებამბეობისა და სახალხო მეურნეობის სხვა დარგების განვითარებაში, მშვიდობიანი მიზნით ატომური ენერგიის გამოყენებაში. ყოველივე ეს ხელს შეუწყობს ინდონეზიელი ხალხის ეკონომიკის, კულტურისა და კეთილდღეობის ამაღლებას.

საბჭოთა კავშირის დახმარება დიდად დააფასეს ინდონეზიელმა ხალხმა, მისმა მთავრობამ. სახელმწიფოს მეთაური პრეზიდენტი სუკარნო ამას აღნიშნავდა როგორც საუბრებში, ისე თავის ოფიციალურ გამოსვლებში. საბჭოთა ადამიანებს შეუძლიათ სამართლიანად იამაყონ იმით, რომ ისინი დახმარებას უწევენ მეგობარ ინდონეზიელ ხალხს. ამით მკაფიოდ იჩენს თავს ინტერნაციონალიზმის მარქსისტულ-ლენინური პრინციპი, რომელსაც ჩვენი ხალხი პრაქტიკულად ახორციელებს. ხატოვნად რომ ვთქვათ, სწორედ ამ წყაროდან იღებენ ახალ წყალს ხალხები, რომლებიც თავისუფლდებიან კოლონიური მონობისაგან. იღებენ რა უანგარო დახმარებას, ეს ხალხები არასოდეს არ დაივიწყებენ ამას, ისევე როგორც მოგზაური არ დაივიწყებს იმ სუფთა წყაროს, რომლიდანაც წყურვილი მოიკლა. ეს წყარო კი დაუშრეტელია, როგორც დაუშრეტელია ნება, ენერგია და გონება კაცობრიობისა, რომელიც საუკეთესო მომავალს ესწრაფვის.

ახლა აღმოსავლეთის ხალხები მტკიცედ ეუბნებიან ბატონ კოლონიზატორებს: მთავრდება სამარცხვინო კოლონიალიზმის პერიოდი. წარსულს ბარდება ის დრო, როცა კოლონიზატორებს შეეძლოთ ძალით მოეხვიათ თავიანთი ნება აზიის, აფრიკის, ლათინური ამერიკის ხალხებისათვის და აძლევდნენ რა გროშებს, მიეღოთ კოლოსალური მოგება. მოდის ახალი, და ეს ახალი გაბედულად მიიწევს წინ.

შორს არ არის ის დღე, როცა კაპიტალისტური სამყაროს წარმომადგენლები კიდევ უფრო მეტად გაოცდებიან და შეძრწუნდებიან. ახლა, ბოლოს და ბოლოს, მათ დაიწყეს იმ ახლის სიღიადის შეგნება, რაც ოქტომბრის რევოლუციამ დაიწყო ლენინის ხელმძღვანელობით. ამჟამად მილიარდზე მეტი ადამიანი სოციალიზმის ქვეყნებში აშენებს ახალ ცხოვრებას. აღდგნენ, ამოძრავდნენ აღმოსავლეთის ხალხები, და მათ წარადგინეს თავიანთი უფლებანი. იშორებენ რა კოლონიალიზმის ბორკილებს, ისინი ფართოდ შლიან თავიანთ მძლავრ მხრებს, ავითარებენ თავიანთი ქვეყნების უნარსა და შესაძლებლობას. და ბატონ კოლონიზატორებს, როგორც ჩანს, მოუხდებათ არაერთხელ დააღონ პირი გაოცებისაგან, ივიშვიშონ და გაიოცონ ის, თუ რა შეუძლიათ ხალხებს, როცა ისინი თავისუფლდებიან უცხოელთა ბატონობისაგან და იძენენ პოლიტიკურ დამოუკიდებლობას, როცა ისინი ქმნიან თავიანთ სახელმწიფოებრიობას, ავითარებენ თავიანთ ეკონომიკასა და კულტურას.

ჩვენი ქვეყნის ხალხებმა თვითონ იგემეს უცხოელ კაპიტალისტთა უღელი. ჩვენი ქვეყნის მრეწველობა რევოლუციამდე მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებული იყო უცხოეთის კაპიტალზე. ჩვენთვის გასაგები და მახლობელია იმ ხალხთა ინტერესები და მისწრაფებანი, რომლებიც იბრძვიან კოლონიური ჩაგვრის წინააღმდეგ, დამოუკიდებლობისათვის, ეროვნული ეკონომიკის განვითარებისათვის, ცხოვრების დონის ამაღლებისათვის. და რაც უფრო მეტი ხალხი დაადგება ასეთ გზას, რაც უფრო მეტად განავითარებენ ისინი თავიანთ ეკონომიკას, მით უფრო მტკიცე იქნებიან ძალები, რომლებიც დგანან კოლონიზატორთა წინააღმდეგ, იმპერიალისტთა წინააღმდეგ, ხალხთა თანასწორუფლებიანი ურთიერთობისათვის, ეკონომიკისა და კულტურის განვითარებაში ურთიერთდახმარებისათვის, მთელ მსოფლიოში მშვიდობისათვის ბრძოლის პოზიციებზე.

რა თქმა უნდა, ამხანაგებო, უნდა ვხედავდეთ სიძნელეებსაც, რომლებიც არის იმ ხალხთა გზაზე, რომლებიც განამტკიცებენ თავიანთი ქვეყნების დამოუკიდებლობას. ჩვენც ხომ დოლის გუგუნში და სწორი გზით როდი გვავლია ყოველთვის. ჩვენც გვქონდა აღმავლობა და ჩავარდნა, გვქონდა სიძნელეებიც.

ინდონეზიელ ხალხს უხდება დიდი სიძნელეების გადალახვა და, როგორც ჩანს, ცოტა ღონისძიება როდი დასჭირდება, რათა გადალახოს სიძნელეები.

არ უნდა დავივიწყოთ, რომ კოლონიზატორები უყურადღებოდ არ ტოვებენ ინდონეზიას. ისინი ყველაფერს აკეთებენ იმისათვის, რომ დაიბრუნონ დაკარგული კოლონიები. ყოველ ქვეყანაში მათ ჰყავთ თავიანთი ადამიანები, აღზრდილნი კოლონიურ წესწყობილებაზე, რომლებიც დაკავშირებული არიან იმპერიალისტურ წრეებთან.

ისტორიამ თავისი განაჩენი გამოუტანა კოლონიალიზმს. კაცობრიობის მიერ დაწყებული მისი დრო წარსულს ბარდება. მაგრამ როგორც ყოველივე ძველი, დაჩაჩანაკებული, საზიზღარი, კოლონიალიზმი როდი მიდის ცხოვრებიდან ისე, რომ არ მიმართოს ეშმაკურ იერიშებს, სისაძაგლეს. კოლონიალიზმის ფესვები ამოგლეჯილია, მაგრამ ზოგან კოლონიალიზმის ნაშთები კიდევ დარჩა. კოლონიზატორები ყოველნაირად ცდილობენ გაიხანგრძლივონ ბატონობა. აი ამიტომ კოლონიური უღლისაგან განთავისუფლებული ხალხები ფხიზელნი უნდა იყონ. მათი გამარჯვებების საწინდარია ეკონომიური დამოუკიდებლობა, რომელიც თავის მხრივ კიდევ უფრო განამტკიცებს პოლიტიკურ დამოუკიდებლობას.

ჩვენ დიდ კმაყოფილებას გამოთქვამთ იმის გამო, რომ პრეზიდენტ სუკარნოსთან, აგრეთვე პირველ მინისტრ ჯუანდასთან, საგარეო საქმეთა მინისტრ სუბანდრიოსთან და სხვა ინდონეზიელ მოღვაწეებთან მოლაპარაკების შედეგად დადასტურდა პოლიტიკა, რომელსაც ინდონეზიის სახელმწიფო ახორციელებს უკვე მრავალი წლის მანძილზე, სამხედრო ბლოკებში მონაწილეობის მიუღებლობის, კოლონიალიზმის დაგმობის პოლიტიკა. ჩვენთვის განსაკუთრებით სასიამოვნოა აღვნიშნოთ, და იმედი გვაქვს, რომ ეს მომავალშიც ასე იქნება, რომ ყველა მთავარ საერთაშორისო საკითხზე, მშვიდობისათვის ბრძოლაში, კოლონიალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში ჩვენი პოზიციები ერთმანეთს ემთხვევა. ჩვენ დიდ კმაყოფილებას გამოვთქვამთ პრეზიდენტ სუკარნოს და ინდონეზიის მთავრობის განცხადების გამო, როგორც ეს აღნიშნულია საბჭოთა კავშირ-ინდონეზიის ერთობლივ განცხადებაში, რომ ინდონეზია მხარს უჭერს საბჭოთა მთავრობის წინადადებებს საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ.

ძვირფასო ამხანაგებო! გამოქვეყნებული დოკუმენტებიდან თქვენ ხედავთ, რომ ამჟამად იწყება ახალი ფურცელი საბჭოთა კავშირ-ინდონეზიის ურთიერთობაში. ეს მეგობრული ურთიერთობა და თანამშრომლობა ჩვენს ქვეყნებს შორის სასარგებლოა არა მარტო ორივე ქვეყნის ხალხებისათვის, ეს დიდმნიშვნელოვანი წვლილია მშვიდობის განმტკიცებისა და მშვიდობიანი თანაარსებობის პრინციპების პრაქტიკულად განხორციელების საქმეში.

ვფიქრობ, ყველა საბჭოთა ადამიანი კმაყოფილებით შეხვდა ცნობას, რომ საბჭოთა კავშირს კვლავ ესტუმრება ინდონეზიის ეროვნული გმირი, აღმოსავლეთის გამოჩენილი სახელმწიფო მოღვაწე ჩვენი მეგობარი სუკარნო. საბჭოთა კავშირში ჩამოსვლის მიწვევა მიიღო აგრეთვე ინდონეზიის მთავრობის პირველმა მინისტრმა ჯუანდამ. ეს ვიზიტები ხელს შეუწყობენ ჩვენს ქვეყნებს შორის მეგობრული ურთიერთობის შემდგომ განმტკიცებას.

ძვირფასო ამხანაგებო! როგორც თქვენ, რა თქმა უნდა, იცით, ინდონეზიაში მიმავალნი, ჩვენ მიგვიწვიეს მეგობარ ინდოეთში. ეს მიწვევა მივიღეთ ინდოეთის პატივცემული პრემიერ-მინისტრის ბატონ ნერუსაგან. ინდოეთში ვიზიტის დროს გაიმართა დიდმნიშვნელოვანი და საინტერესო შეხვედრები და საუბრები.

ინდოეთში მეორედ ვიყავი და ვიცოდი, რომ დიდი ინდოელი ხალხი სტუმართმოყვარე და გულღიაა. ჩვენი ახალი შეხვედრისათვის შეიძლებოდა გვეწოდებინა ძველი მეგობრების შეხვედრა.

ნება მიბოძეთ გულწრფელი მადლობა ვუძღვნა ინდოეთის პრემიერ-მინისტრს ბატონ ნერუს გულითადი მიღებისათვის. ჩვენ მასთან ხანგრძლივი საუბრები გვქონდა, და მე შემექმნა რწმენა, რომ ამ საუბრებმა ხელი შეუწყო უკეთესი ურთიერთგაგების მიღწევას და ჩვენს ქვეყნებს შორის მეგობრული ურთიერთობის კიდევ უფრო განმტკიცებას.

ჩვენ საუბრები გვქონდა აგრეთვე ინდოეთის პრეზიდენტთან ბატონ პრასადთან, ვიცე-პრეზიდენტთან ბატონ რადჰაკრიშნანთან და ინდოეთის რესპუბლიკის სხვა თვალსაჩინო მოღვაწეებთან.

თუმცა ვიზიტი ინდოეთში უფრო ხანმოკლე იყო, ვიდრე ინდონეზიაში, მაგრამ ამ შესანიშნავ ქვეყანაში ყოფნის ყოველი დღე ნაყოფიერი იყო და დიდხანს დაგვრჩება მეხსიერებაში.

მინდა მოკლედ გიამბოთ საინტერესო მოგზაურობაზე სურატგარჰში, სადაც გავეცანით სახელმწიფო სასოფლო - სამეურნეო ფერმის მუშაობას. მან განსაკუთრებით კარგი შთაბეჭდილება მოახდინა. ამ მეურნეობის დათვალიერების დროს რაღაც მშობლიური ვიგრძენი, თითქოს ვიყავი ჩვენს მსგავს სასოფლო-სამეურნეო საწარმოში.

იქ, სურატგარჰში, ინდოეთის მცხუნვარე მზის ქვეშ ნაყოფიერ მიწაზე ნამდვილად იგრძნობა თანამედროვე ტექნიკის ძლიერება, რომელიც იმათ უნარიან ხელშია, ვინც მიწას ამუშავებს. იქნებ, ინდოეთში ეს გვაოცებს და მეხსიერებაში გვრჩება კიდევ იმიტომ, რომ იქ ასეთი მეურნეობანი ჯერ კიდევ ცოტაა, და მთელი მიწა, როგორც ოდესღაც ჩვენში, მოგვაგონებს ჭრელ საბანს, რომელიც შეკერილია ფერად-ფერადი ნაჭრებისაგან.

ამ მეურნეობას ხელმძღვანელობს ყოფილი გენერალი მაჰადეო სინგჰი, რომლის ნახვაც განსაკუთრებით სასიამოვნოა მიწაზე, მშვიდობიან შრომაში. ამას მე ქარაგმით ვეუბნები ჩვენს გენერლებსა და ოფიცრებს შეიარაღებული ძალების შემცირებასთან დაკავშირებით. სასიამოვნოა იმის ნახვა, თუ როგორ დატოვა სამხედრო სამსახური და წავიდა ამ მეურნეობის სამართავად საკმაოდ მაღალი რანგის სამხედრო ადამიანი. იგი გატაცებით ხელმძღვანელობს ახლა მეურნეობას, მოქმედებს საქმის ცოდნით, დიდი სარგებლობით ინდოეთის სასოფლო-სამეურნეო წარმოების განვითარების ინტერესებისათვის. როცა იგი გვიჩვენებდა თავის მეურნეობას, მანქანების მუშაობას, გამოთქვა მთელი რიგი თავისი მოსაზრებანი საბჭოთა სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის შესახებ. არ დავმალავ, სასიამოვნო იყო მოგვესმინა, რომ ინდოეთის ცხელი ჰავის პირობებში საბჭოთა მანქანები უნაკლოდ მუშაობენ.

ჩვენ ვუსურვეთ ფერმის დირექტორს, აგრონომებს, ფერმის ყველა მუშასა და მოსამსახურეს წარმატებანი მათს კეთილშობილურ საქმეში თავიანთი სამშობლოს სასარგებლოდ, თავიანთი ხალხის სასარგებლოდ. სურატგარჰში, უკვე ჩვენს შემდეგ იყო ბატონი ნერუ და დეტალურად გაეცნო საქმის დაყენებას. როგორც ინდოეთის პრესა აღნიშნავდა, სურატგარჰის მაგალითი საფუძველს აძლევს ინდოეთის მთავრობას შექმნას ახალი ასეთი დიდი სასოფლო-სამეურნეო ფერმები ინდოეთის სხვადასხვა შტატში. უფრო გვიან, კალკუტაში მეორედ ჩასვლის დროს, ბატონმა ნერუმ ჩვენთან საუბარში მაღალი შეფასება მისცა ფერმის მუშაობას და გვაცნობა, რომ ინდოეთის მთავრობა აპირებს მოაწყოს კიდევ რამდენიმე ასეთი ფერმა.

და კიდევ ერთი დღე ინდოეთში შეხვედრებისა განსაკუთრებით დამახსოვრდა. მე უკვე ვილაპარაკე იმ უდიდეს შთაბეჭდილებაზე, რომელიც ჩვენზე მოახდინა ბპილაის მეტალურგიულმა კომბინატმა, როგორც ჩვენ გვიამბეს, უწინ ბპილაი პატარა სოფელი ყოფილა რამდენიმე ათეული ძველი სახლით. ახლა კი მის გვერდით აღმოცენდა მთელი ახალი ქალაქი, რომელშიც განსაკუთრებით იგრძნობა მშენებლობის პროცესში მყოფი ახალი ინდოეთის მძლავრი სუნთქვა. სწორედ იქ ანთია სინათლე, რომელიც ახლო მომავალში დაფარავს მთელ ინდოეთის მიწას, სწორედ ბპილაიში იქმნება ინდოეთის დიდი ინდუსტრიული ცენტრი. იქ ადნობენ მადანს, იბადება ფოლადი, იქ იწრთობიან და იზრდებიან ახალი ადამიანები.

საბჭოთა ხალხმა საკუთარი ისტორიის გამოცდილებით კარგად იცის, რომ თუ არ არის მძიმე მრეწველობა, დიდი ქარხნები, ფაბრიკები, კომბინატები, ვერც ერთი სახელმწიფო ვერ განავითარებს წარმატებით თავის ეკონომიკას. მძიმე მრეწველობა ქვეყნის ძალა და ძლიერებაა, მისი დამოუკიდებლობის საფუძველია. სიძნელეებისა და გაჭირვების მიუხედავად, საბჭოთა ხალხმა ააშენა მძიმე მრეწველობა, წინ წასწია მეცნიერება და ტექნიკა და მიაღწია ისეთ დიდ შედეგებს, რომ ჩვენი მეცნიერების, ინჟინრებისა და მუშების ნახილავი მთავარეზეც კი მოხვდა. იქნებ ჩვენს ღუმელებში გამოდნობილი საბჭოთა ლითონის ნატეხები ოდესმე იპოვნონ მთვარის რომელიმე კრატერთან.

პირველად როდი ვლაპარაკობ ბპილაიზე. მაგრამ როგორც ადამიანი, რომლის ჭაბუკობამ განვლო დიდ ქარხნებსა და შახტებში, ვერ ვიკავებ გრძნობებს, როცა ვდგავარ ბრძმედის, მარტენის ახლოს, შახტის ურნალის ახლოს. ძალიან სასიამოვნოა და ყოველთვის ადამიანურად მაღელვებს საუბარი მუშებთან, ტექნიკოსებთან, ინჟინრებთან, იგი ყოველთვის ღრმა შთაბეჭდილებას ტოვებს.

ქარხნის დათვალიერების დროს მუშა-მოსამსახურეებთან საუბარი და მიტინგი ბპილაიში დიდხანს დამამახსოვრდება. სადაც კი ვიყავი, ამ ინდოეთის მაგნიტკის მთელ ტერიტორიაზე სასიამოვნო იყო იმის ნახვა, რომ ბრძმედის გვერდით დგანან საბჭოთა ინჟინერი და ინდოელი ინჟინერი, საბჭოთა მუშა და ინდოელი მუშა.

იქ, ბპილაიში, ლოზუნგი, რომლითაც ინდოელები გამოხატავენ თავიანთ გრძნობებს საბჭოთა ქვეყნის მიმართ, „ჰინდი-რუსი ბპაი-ბპაი!“ თვალსაჩინოდ არის გამოხატული. ჩვენ განსაკუთრებით ვიგრძენით ეს ბავშვებთან შეხვედრის დროს, როცა ერთად გამოვიდნენ საბჭოთა და ინდოელი მოსწავლეები. ჩვენ რეალურად ვიგრძენით ეს აგრეთვე ქარხნის დათვალიერების დროს, სადაც საბჭოთა ადამიანები და ინდოელები ძმებივით დგანან ერთმანეთის გვერდით და საერთო საქმეს აკეთებენ.

პრესა უკვე იუწყებოდა, რომ ინდოეთში აშენდება მთელი რიგი ახალი საწარმოები, რომელთა შექმნაში საბჭოთა ინჟინრები, ტექნიკოსები და მუშები უაღრესად აქტიურ მონაწილეობას მიიღებენ. ადრე გამოყოფილი კრედიტების დამატებით საბჭოთა კავშირმა ამას წინათ ინდოეთს მისცა ახალი კრედიტი ერთნახევარი მილიარდი მანეთის ოდენობით. საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის ერთობლივ კომუნიკეში ნათქვამია, რომ „ინდოეთსა და საბჭოთა კავშირს შორის ეკონომიური და ტექნიკური თანამშრომლობა მოიცავს მშენებლობათა მნიშვნელოვან რაოდენობას, როგორიც არის ბპილაის მეტალურგიული ქარხანა, რომელიც უკვე გადაცემულია საექსპლოატაციოდ და რომლის პირველადელი საწარმოო სიმძლავრე ამჟამად ერთიორად და უფრო მეტად დიდდება, რანჩის მანქანათასამშენებლო ქარხანა, ნეიველის ელექტრო სადგური, კორდის ქვანახშირის შახტები, ბარაუნის ნავთობსაწმენდი ქარხანა, რომლის სიმძლავრეა 2 მილიონი ტონა, ნავთობის ზვერვა და სხვ.“.

მოგზაურობის დროს ჩვენ ორჯერ ვიყავით ინდოეთის უდიდეს ქალაქ კალკუტაში, რომელიც დასავლეთ ბენგალიის შტატის დედაქალაქია. კალკუტა მკვეთრი კონტრასტების ქალაქია, რომელშიც კოლონიურმა ბატონობამ მოუშუშებული წყლულები დატოვა. კალკუტაში დამახსოვრდა მღელვარე შეხვედრა ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის კულტურული საზოგადოების წარმომადგენლებთან. მათ გადმომცეს იერსი, რომელშიც მოცემულია მაღალი შეფასება ჩვენი ხალხის საქმიანობისა მშვიდობისათვის, საერთაშორისო დაძაბულობისათვის ბრძოლაში.

მინდა მადლობა გადავუხადო დასავლეთ ბენგალიის შტატის გუბერნატორს ქალბატონ ნაიდუს, პირველ მინისტრს ბატონ როის, ქალაქის მერს ბიჯოი კუმარ ბანერჯის და ქალაქის ყველა მცხოვრებთ, რომლებიც ასე მხურვალედ მოგვესალმნენ ჩვენ, საბჭოთა ხალხის წარმომადგენლებს. დიდ მიტინგზე.

მინდა მადლობა გადავუხადო ბატონ ნერუს იმისათვის, რომ მან გამონახა შესაძლებლობა კიდევ ერთხელ ჩამოსულიყო კალკუტაში, როცა იქ დაებრუნდით ინდონეზიიდან და პირადად გავეცილებინეთ. როცა მივფრინავდით ავღანეთში. საუბრებმა, რომლებიც ბატონ ნერუსთან გვქონდა კალკუტაში, კვლავ დაადასტურეს, რომ საბჭოთა მთავრობის საგარეოპოლიტიკური კურსი, ჩვენი ბრძოლა მშვიდობისა და ხალხთა მეგობრობისათვის ჯეროვან გაგებას პოულობს ინდოეთში, ისევე როგორც ჩვენ პატივისცემით ვეპყრობით ინდოეთის რესპუბლიკის მშვიდობისმოყვარულ პოლიტიკას.

საბჭოთა მთავრობის სახელით ინდოეთის პრემიერ-მინისტრს ბატონ ნერუს გადავეცი მოწვევა კვლავ ესტუმროს საბჭოთა კავშირს, და კმაყოფილებას გამოვთქვამთ, რომ იგი დათანხმდა ჩამოვიდეს ჩვენში ვიზიტით.

ინდოეთში ოთხი დღის ყოფნის შემდეგ ჩვენ ბირმის კავშირის მთავრობის მიწვევით წავედით ბირმაში. ამ ძველ თავისებურ და საინტერესო ქვეყანაში გატარებული ორი დღე, ჩვენი აზრით, დიდად სასარგებლო იყო საბჭოთა კავშირ-ბირმის ურთიერთობის შემდგომი განვითარებისათვის. როგორც ოფიციალური პირები, ისე უბრალო ადამიანები ძალიან მეგობრულად და გულთბილად გვხვდებოდნენ. აქაც იგრძნობოდა, თუ რაოდენ დიდია ჩვენი სოციალისტური სამშობლოს ავტორიტეტი, რა ყურადღებით ისმენენ მის ხმას ჩვენგან ასე დაშორებულ ქვეყნებშიც კი.

ბირმის კავშირის პრეზიდენტს უ ვინ მაუნგს ჩვენ ვიცნობდით ჯერ კიდევ ბირმაში ჩემი პირველი მოგზაურობიდან, როცა უ ვინ მაუნგს ეკავა ტრანსპორტის მინისტრის პოსტი. ჩვენ ერთმანეთს შევხვდით როგორც ძველი ნაცნობები და სასაგებლო საუბრები გვქონდა. მთავრობის სახელით პრეზიდენტი მოვიწვიე ჩვენს ქვეყანაში, და იგი სიამოვნებით დათანხმდა ამ მოწვევაზე.

ბირმის კავშირის ახლანდელ პრემიერ-მინისტრს გენერალ ნე ვინს აგრეთვე შეეხვედი ბირმაში მოგზაურობის დროს 1955 წელს: მაშინ იგი გენერალური შტაბის უფროსი იყო. მაგრამ ჩვენ მხოლოდ ახლა მოგვეცა შესაძლებლობა საფუძვლიანად გვესაუბრნა, გაგვეზიარებინა ერთმანეთისათვის აზრები სხვადასხვა საკითხის შესახებ. გენერალ ნე ვინთან საუბრებმა ძალიან კარგი შთაბეჭდილება დამიტოვა. გენერალი ნე ვინი კმაყოფილებით დათანხმდა, როცა იგი მოვიწვიე ჩვენს ქვეყანაში ოჯახითურთ.

სასიამოვნო იყო კონტაქტების განახლება სხვა ძველ ბირმელ ნაცნობებთანაც, განსაკუთრებით ყოფილ პრემიერ-მინისტრ უ ნუსთან, მშვიდობისა და მშვიდობიანი თანაარსებობის პოლიტიკის მომხრესთან. მისმა პარტიამ ხმის დიდი უმრავლესობა მიიღო ამასწინანდელ საყოველთაო არჩევნებში და აპრილში უნდა შეადგინოს ახალი მთავრობა. (ტაში). ვინ იცის, ეს თქვენი ტაში ზოგმა შეიძლება განმარტოს როგორც ჩარევა სხვა სახელმწიფოთა საშინაო საქმეებში. ჩვენ კარგად ვიცაუბრეთ ამ პატივცემულ სახელმწიფო მოღვაწესთან რანგუნში და გაგვიხარდა, როცა შევხვდით კიდევ კალკუტაში, სადაც იგი და ჩვენ ერთსა და იმავე დროს ჩავედით.

რანგუნში მეწვივნენ უ ბა სვე და უ ჯო ნეინი. ესენი არიან ლიდერები ოპოზიციისა, რომელიც დამარცხდა პარლამენტის არჩევნებში. როგორც არჩევნებში აბლანდელმა გამარჯვებულებმა, ისე დამარცხებულებმა — როგორც უ ნუმ, ისე უ ბა სვემ დიდი თავაზიანობა გამოიჩინეს ჩვენდამი, როცა ბირმაში ვიყავით 1955 წელს. ამიტომ, რანგუნში ხელახლა რომ ჩავედი, არჩევნების დამთავრებისთანავე, ყველაზე უკეთესი, რაც მე, როგორც სტუმარს, შემეძლო გამეკეთებინა, ის იყო, რომ მიმელოცა გამარჯვებულთათვის და თანაგრძნობა გამომეთქვა დამარცხებულთა მიმართ. ასეც მოვიქეცი: გამარჯვება მივულოცე უ ნუს და თანაგრძნობა განვუცხადე უ ბა სვესა და უ ჯო ნეინს.

რანგუნში ვიყავით ტექნოლოგიური ინსტიტუტისა და სასტუმროს შენობათა მშენებლობაზე, რომლებიც ბირმელ ხალხს გადაეცემა როგორც საბჭოთა კავშირის ხალხთა საჩუქარი. ძალიან სასიამოვნო იყო, რომ საკუთარი თვალით ვნახეთ, თუ როგორ აგებენ ამ შენობათა სართულებს. ეს შენობები იმ მნიშვნელოვანი წვლილის ნაწილია, რომელიც საბჭოთა კავშირს შეაქვს ბირმის ეკონომიური და კულტურული განვითარების საქმეში.

მშენებლობებზე მხურვალედ მოგვესალმნენ მუშები, ბირმელი და საბჭოთა სპეციალისტები, მასწავლებლები ტექნოლოგიური ინსტიტუტისა, რომელიც გახდება ... ინჟინრებისა და ... ...

ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვის დასასრული

...ომლებიც მუშაობენ საბჭოთა ...ციალისტებთან მჭიდრო თანა...ობრობით და სწავლობენ მათ...ან. ჩვენ გვესმოდა ძლიერ ბევრი ...ლწრფელი სიტყვა საბჭოთა კა...ირის შესახებ. ჩვენ როგორც ...ოგულ მეგობრებს, ისე გვიყუ...ებენ ავღანეთში, ყველა იმ ქვეყ...ში, სადაც ვიყავით ამ დროის ...ვავლობაში.

...ეიან, საბჭოთა კავშირი იყო და ...ველთვის იქნება ერთგული მე...ბარი ყოველი იმ ქვეყნის ხალ...ისა, რომელიც ისწრაფვის გახ...ს თავისუფალი და დამოუკიდე...ლი. ეს არის ჩვენი ძალა, საბ...ოთა ქვეყნის უდიდესი საერთა...ორისო ავტორიტეტის საფუძვე...ი.

ამხანაგებო! ავღანეთში მცირე ...ით ყოფნის დროს ჩვენ გვქონდა ...ოვე მხარისათვის ფრიად სასარ...ებლო საუბრები ავღანეთის მე...ასთან მუჰამედ ზაჰირ შაჰთან, ...ეფო მთავრობის პრემიერ-მი...ისტრთან მუჰამედ დაუდთან და ...ღანეთის სხვა სახელმწიფო მო...აღეებთან. ეს საუბრები, რომ...ებიც ურთიერთ გაგებისა და ...ელითადობის სულისკვეთებით ...მდინარეობდა, ხელს შეუწყობენ ...ენს ქვეყნებს შორის მეგობრო...ისა და თანამშრომლობის შემ...გომ განმტკიცებას, მშვიდობის ...ანმტკიცებას ახლო და შუა აღ...ოსავლეთში. ჩვენი შეხვედრები...ა და საუბრების შედეგებმა გა...ოხატულება ჰპოვა საბჭოთა კავ...ირ-ავღანეთის ერთობლივ კო...უნიკეში, რომელიც გამოქვეყნ...ება, აგრეთვე კულტურული თა...ამშრომლობის შეთანხმებაში, ...ომელიც ხელმოწერილია ქაბუ...ში.

...ინამოვნებით უნდა აღვნიშნო, ...რომ ავღანეთში ამ ვიზიტის დროს, ...ისევე როგორც ავღანეთის მეფეს...ან და პრემიერ-მინისტრთან წი...ა შეხვედრების დროს, ჩვენს წი...აშე არ წამოჭრილა აზრთა რაიმე ...ხვადასხვაობა საერთაშორისო ...დგომარეობის შეფასებაში. საბ...ოთა კავშირის მშვიდობიმოყვა...ულ საგარეო პოლიტიკას, რო...ორც ჩვენ ერთხელ კიდევ დავრ...წმუნდით, გაგებით ხვდება ავღა...ეთის სამეფო მთავრობა, ისევე ...როგორც ჩვენ გაგებით ვხვდებით ...და პატივს ვცემთ ავღანეთის ...ტრადიციულ პოლიტიკას — ნეი...ტრალიტეტისა და სამხედრო ბლო...ებში მონაწილეობის მიუღებლო...ის პოლიტიკას. ავღანეთს ყო...ველთვის შეუძლია იმედი იქონი...ოს, რომ საბჭოთა კავშირი მეგობ...რულ დახმარებას გაუწევს ეროვ...ნული ძალების განმტკიცებისა და ...მეკავშირებისათვის, ეკონომიკისა ...და კულტურის აღმავლობისათვის ...ბრძოლაში.

ავღანეთისათვის საჭირბოროტო ...საკითხია პუშტუნისტანის გადაუ...ჭრელი პრობლემა. ცნობილია, ...რომ ისტორიულად პუშტუნისტა...ნი ყოველთვის ავღანეთის ნაწილი ...იყო. ინდოეთში ბატონობის დამ...ყარების შემდეგ ინგლისი, აფარ...თოებდა რა თავის კოლონიურ იმპერიას, შეუდგა შეჭრას ავღანე...თა მიწა-წყალზეც, თავს ახვევდა ...ავღანეთს მთელ რიგ კაბალურ ...ხელშეკრულებებსა და შეთანხმე...ბებს, ცდილობდა დაემორჩილები...ნა პუშტუ ხალხი, ხელში ჩაეგდო ...მთელი ავღანეთი. მაგრამ ავღანე...ლმა ხალხმა შეუპოვარი წინააღმ...დეგობა გაუწია კოლონიზატო...რებს; ეს წინააღმდეგობა საბო...ლოოდ გადაიქცა დამოუკიდებლო...ბისათვის საყოველთაო ბრძოლად. ...კოლონიზატორთა არმია განადგუ...რებულ და განდევნილ იქნა, ავ...ღანეთმა კი ეროვნული დამოუკი...დებლობა მოიპოვა.

საბჭოთა კავშირმა პირველმა ...ცნო ავღანეთის სახელმწიფო და ...დიპლომატიური ურთიერთობა ...დაამყარა მასთან.

კოლონიზატორებს ყოველთვის ...შეუპოვარ წინააღმდეგობას უწევ...და პუშტუ ხალხის ის ნაწილიც, ...რომელიც აღმოჩნდა დამოუკიდე...ბელი ავღანეთის ფარგლებს გა...რეთ, იმ ტერიტორიაზე, რომელიც ...ინგლისის ხელისუფალთა კონ...ტროლქვეშ დარჩა.

ინდოეთში კოლონიური სისტე...მის დამხობის დროს კოლონიზა...ტორებმა, რომლებიც ერთგულად ...იცავდნენ თავიანთ პოლიტიკას — „გაყავი და იბატონე“, — გათიშეს ...ეს ქვეყანა ორ სახელმწიფოდ — ...ინდოეთად და პაკისტანად. მილიო...ნობით პუშტუ აღმოჩნდა პაკისტა...ნის სახელმწიფოს საზღვრებში.

ავღანეთს ასეთი მდგომარეობა ...სამართლიანად არ მიუჩნევია და ...არ მიაჩნია. იგი მოითხოვს, რომ ...პუშტუნისტანს თვითგამორკვევ...ის უფლება მიენიჭოს თავისუფ...ლებისა და ჩაურევლობის პირო...ბებში. მაგრამ პუშტუთა ეროვ...ნული უფლებები და ავღანეთის ...კანონიერი მოთხოვნები მხედველ...ობაში არ მიიღეს.

უკვე ბევრმა წელმა განვლო, ...ხოლო ეს საკითხი კვლავ გადა...უჭრელია, რაც დაძაბულობას ...იწვევს პაკისტანსა და ავღანეთს ...შორის ურთიერთობაში.

როგორია ჩვენი პოზიცია ამ საკითხში? ჩვენი პოზიცია გამომდინარეობს ლენინური ეროვნული პოლიტიკიდან, რომელიც აცხადებს, რომ ყოველ ხალხს აქვს თვითგამორკვევის უფლება, რომ ეროვნული საკითხები უნდა წყდებოდეს ხალხთა ნების შესაბამისად.

ჩვენ სამართლიანად მიგვაჩნია აგრეთვე ავღანეთის მოთხოვნები, რომ პუშტუ ხალხს მიენიჭოს შესაძლებლობა გამოავლინოს თავისი ნება გამოკითხვის გზით, პლებისციტის გზით თავისუფალ პირობებში და გადაწყვიტოს, სურს დარჩეს პაკისტანის სახელმწიფოს საზღვრებში, შექმნას ახალი დამოუკიდებელი სახელმწიფო, თუ შეუერთდეს ავღანეთს.

ასეთი მოთხოვნა სავსებით კანონიერია, იგი შეესაბამება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების პრინციპებს. ჩვენი სიმპათიები ამ საკითხში პუშტუ ხალხის მხარეზეა, ავღანეთის მხარეზეა. ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ აღრე თუ გვიან საღი აზრი გაიმარჯვებს, და ეს დავა, რომელიც ახლა შეშფოთებას იწვევს, გადაიჭრება მშვიდობიანი გზით პუშტუ ხალხის ინტერესებისათვის, მშვიდობის ინტერესებისათვის.

ჩვენმა შეხედულებებმა ამ საკითხზე, ისევე როგორც სხვა განსაკუთრებულ პრობლემებზე, გამოხატულება ჰპოვეს საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის ერთობლივ კომუნიკეში, რომელიც ნათქვამია, რომ გაუზიარეს რა ერთმანეთს აზრი პუშტუ ხალხის ბედის შესახებ, მხარეებმა განაცხადეს, რომ შუა აღმოსავლეთში დაძაბულობის შენელების, მშვიდობის უზრუნველყოფის გონივრული გზაა თვითგამორკვევის პრინციპის გამოყენება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების საფუძველზე აღნიშნული საკითხის გადასაჭრელად.

ძვირფასო ამხანაგებო! ყველგან — ინდოეთში, ბირმაში, ინდონეზიაში, ავღანეთში შრომობს ბევრი საბჭოთა ინჟინერი, ტექნიკოსი, მუშა, რომლებიც ეხმარებიან ამ ქვეყნების ხალხებს, უზიარებენ მათ გამოცდილებას, ასწავლიან ახალ საქმეს. მათ, ისევე როგორც ყველა საბჭოთა ადამიანმა, კარგად იციან, რომ ჩვენ მეგობრულ დახმარებას ვუწევთ ეკონომიურად სუსტ ქვეყნებს, რადგან საბჭოთა ადამიანს დიდად აქვს განვითარებული ძმური ურთიერთდახმარების ინტერნაციონალური გრძნობა.

საბჭოთა ადამიანები თავისი სოციალისტური სამშობლოს მშენებლობას შეუდგნენ ისე, რომ გარედან მატერიალური დახმარება არ ჰქონიათ. ახლა, როცა ჩვენი ქვეყანა უფრო მდიდარი გახდა, თუმცა ჩვენი საგანძურები ჯერ კიდევ პირთამდე სავსე როდია და ჩვენი მშენებლობისთვისაც კი ზოგჯერ ბევრი რამ გვაკლია, ჩვენ ვეხმარებით ყველა იმ ხალხს, რომლებიც განთავისუფლდნენ კოლონიური მონობისაგან და რომლებსაც უნდათ ჩვენი დახმარება, ჩვენ ვეხმარებით ძათ უანგაროდ, გულწრფელად გვინდა, რომ მათ დაძლიონ ეკონომიური ჩამორჩენილობა. როცა განმტკიცდებიან, ეს ქვეყნები კიდევ უფრო ენერგიულად დაიცავენ მშვიდობის დიად საქმეს.

ნება მიბოძეთ ამხანაგებო, თქვენი სახელით მადლობა გადავუხადო ყველა საბჭოთა სპეციალისტს, მუშასა და მოსამსახურეს, რომელნიც საზღვარგარეთ შრომობენ და რომელნიც, სამშობლოდან შორს მყოფნი, ღირსეულად იცავენ საბჭოთა ადამიანის წოდებას.

ამგვარად, ჩვენი ვიზიტი აზიის ოთხ მეგობარ ქვეყანაში დამთავრდა. ჩვენ თვითმფრინავებითა და ავტომანქანებით გავიარეთ თითქმის 24 ათასი კილომეტრი გზა. ასეთი გზის გასავლელად ჯერ კიდევ არც ისე დიდი ხნის წინათ საჭირო იყო მთელი თვეები, ახლა კი ერთბაშად გადავიფრენდით ხოლმე სამი ათას ხუთას — ოთხი ათას კილომეტრ მანძილს.

მეტი წილი გზა ვიფრინეთ „ილ-18“ შესანიშნავი თვითმფრინავით, რომელმაც გადაგვატარა მრავალი ქვეყანა და ზღვა, ორჯერ გადასერა ეკვატორის ხაზი, ამაყად ფრინავდა ინდოეთის ოკეანის თავზე. ეს ძალიან მოხერხებული მანქანაა, სადაც შეიძლება კიდევაც დაისვენო გზაში და კარგადაც იმუშაო — ყველაფერი მგზავრთა ხასიათზეა დამოკიდებული.

მინდა მხურვალე მადლობა გადავუხადო გენერალურ კონსტრუქტორს ამხანაგ ილიუშინს, იმ საკონსტრუქტორო ბიუროს ინჟინერ-ტექნიკურ მუშაკთა მთელ კოლექტივს, რომლის მეთაურიც ის არის, ქარხნების მუშებსა და მოსამსახურეებს, ასეთ მშვენიერ მანქანებს რომ ქმნიან, რომლებითაც შეგვიძლია კანონიერად ვიამაყოთ, რადგან ისინი სახელს უთქვამენ საბჭოთა ხალხის შემოქმედებითს გენიას, ჩვენი სოციალისტური სამშობლოს დაუშრეტელ ტექნიკურ შესაძლებლობებს.

ძვირფასო ამხანაგებო, მეგობრებო!

რა სასიამოვნო და სასიხარულოა დიდი ხნის სხვაგან ყოფნის შემდეგ, ბევრი შეხვედრის, საუბრის, ზოგჯერ კი ცხარე კამათის შემდეგ, მშობლიურ მიწაზე დაბრუნებული, აი ასე უბრალოდ, საბჭოურად ჩვეულებრივად შეხვდე ყველაზე მშობლიურ, უსაზღვროდ მახლობელ ადამიანებს, უამბო, მოახსენო მათ ვიზიტის შედეგები, მოისმინო მათგან შესრულებული მუშაობის შეფასება.

ეფიქრობ, თქვენ გესმით, რომ ასეთ მოგზაურობაში ყველაფერი ხდება — კარგიც და საშინლად ძნელიც. ზოგჯერ გინდა ერთიორად ან თუნდაც ერთი-ორი დღით შეამცირო დადგენილი ვადა, დაუბრუნდე შინ ჩვეულებრივ, თუმცა, შეიძლება ითქვას, არანაკლებ ძნელ საქმეებს. მაგრამ ჩვენ, კომუნისტები, ისე ვართ აღზრდილი, რომ შეჩვეული ვართ პარტიის, ხალხის დავალება ბოლომდე შევასრულოთ.

ამხანაგებო! ჩვენი ვიზიტი ინდოეთში, ბირმაში, ინდონეზიაში, ავღანეთში დამთავრდა. ამ ვიზიტმა ერთხელ კიდევ ცხადყო, რომ იზრდება და მტკიცდება საბჭოთა კავშირის ხალხთა მეგობრობა აღმოსავლეთის ხალხებთან მშვიდობიანი თანაარსებობის საფუძველზე, ცხადყო ჩვენი ერთობლივი მტკიცე გადაწყვეტილება — ვიბრძოლოთ საერთაშორისო დაძაბულობის შემდგომი შენელებისათვის, მშვიდობის განმტკიცებისათვის.

ახლა უკვე ყველა აღიარებს, რომ საბჭოთა კავშირი მშვიდობის მედროშეა. საბჭოთა კავშირთან ერთ მწყობრში დგანან დიდი სახალხო ჩინეთი და სხვა სოციალისტური ქვეყნები. ჩვენთან არიან აღმოსავლეთის ხალხები, რომლებიც დამოუკიდებელი და მშვიდობიანი განვითარების გზას დაადგნენ.

კიდევ მოგველის სერიოზული და დიდმნიშვნელოვანი მოლაპარაკება ჯერ საფრანგეთის სახელმწიფო ხელმძღვანელებთან, პრეზიდენტ დე გოლთან, ხოლო ცოტა უფრო გვიან ამერიკის შეერთებული შტატების, ინგლისისა და საფრანგეთის სახელმწიფო მოღვაწეებთან.

საბჭოთა კავშირი ამ მოლაპარაკებაზე ისე მიდის, რომ სავსებით მზად არის სხვა სახელმწიფოებთან ერთად გამონახოს საერთაშორისო დაძაბულობის შემდგომი შენელების, სადავო საკითხთა მშვიდობიანი მოწესრიგების გზები. ჩვენი მხრივ ჩვენ ყოველ ღონეს ვხმარობდით და ვხმარობთ, რათა ხელსაყრელი ატმოსფერო შევქმნათ მომავალი მოლაპარაკებისათვის. ჩვენი განზრახვაა ვცდილობდეთ მივაღწიოთ მომავალი შეხვედრების წარმატებას. და თუ ჩვენი დასავლეთელი პარტნიორები ასეთივე განზრახვებით მოდიან მოლაპარაკებაზე, შეიძლება ვიქონიოთ მთავრობათა მეთაურების შეხვედრის წარმატების იმედი. ახლა საქმე ის არის, რომ არც ერთმა სახელმწიფომ თავისი ამა თუ იმ მოქმედებით არ გაართულოს ვითარება. ჩვენი წინადადებები მთელი მსოფლიოსათვის ცნობილია. ჩვენ იმედი გვაქვს და მოველით, რომ დასავლეთის სახელმწიფოები, თუ ისინი გულწრფელად ესწრაფვიან წარმატებას, არ შექმნიან ახალ სიძნელეებს და თავიანთ წვლილს შეიტანენ მომავალ შეხვედრებზე დადებითი შედეგების მიღწევის საქმეში.

აი რა მინდოდა მეამბნა თქვენთვის, ძვირფასო ამხანაგებო, ინდოეთში, ბირმაში, ინდონეზიასა და ავღანეთში მოგზაურობიდან რომ დაბრუნდი.

საბჭოთა კავშირის ხალხები მეგობარ სახელმწიფოებს, რომლებიც ახალი ცხოვრების გზას დაადგნენ, დიდ წარმატებებს უსურვებენ მათს კეთილშობილურ ბრძოლაში.

გაუმარჯოს საბჭოთა ხალხების მეგობრობას ინდოეთის, ინდონეზიის, ბირმისა და ავღანეთის და ყველა იმ ქვეყნის ხალხებთან, რომლებიც თავიანთი დამოუკიდებლობის განმტკიცებისათვის იბრძვიან!

გაუმარჯოს მშვიდობას მთელ მსოფლიოში!

(ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვს სიტყვა არაერთგზის შეაწყვეტინეს მქუხარე, ხანგრძლივი ტაშით).

* * *

მიტინგი სპორტის სასახლეში შესანიშნავი დემონსტრაცია იყო საბჭოთა ადამიანების ერთიანობისა, მათი დარაზმულობისა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის, მისი ლენინური ცენტრალური კომიტეტის, საბჭოთა მთავრობის გარშემო, რომლებიც დაუცხრომლად იცავენ ხალხთა შორის მშვიდობისა და მეგობრობის საქმეს. (საკვლესი).

საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის ერთობლივი კომუნიკე

მისი უდიდებულესობის ავღანეთის მეფის მუჰამედ ზაჰირ შაჰისა და ავღანეთის მთავრობის მიწვევით საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი მეგობრული ვიზიტით იყო ავღანეთში 1960 წლის 2-დან 5 მარტამდე. ნ. ს. ხრუშჩოვს ახლდნენ: სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, კულტურის მინისტრი ნ. ა. მიხაილოვი, საზღვარგარეთის ქვეყნებთან კულტურული ურთიერთობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე გ. ა. ჟუკოვი, საგარეო ეკონომიური ურთიერთობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე ს. ა. სკაჩკოვი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი ტ. უ. ულჯაბაევი, სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს კოლეგიის წევრი ა. მ. მარკოვი, სსრ კავშირის ელჩი ავღანეთში მ. ვ. დეგტიარი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს შუა აღმოსავლეთის ქვეყნების განყოფილების გამგე ა. პ. პავლოვი და სხვა ოფიციალური პირები.

ქაბულში ჩასვლის შემდეგ ნ. ს. ხრუშჩოვმა მის თანმხლებ პირებთან ერთად ინახულა და გვირგვინით შეამკო მისი უდიდებულესობის ავღანეთის განსვენებული მეფის მუჰამედ ნადირ შაჰის აკლდამა.

ნ. ს. ხრუშჩოვმა მონაწილეობა მიიღო ქალაქ ქაბულის მუნიციპალიტეტის მიერ მოწყობილ სამოქალაქო დარბაზობაში, რომელზეც ქალაქის მოსახლეობამ საბჭოთა მთავრობის მეთაურის მიმართ გამოიჩინა მხურვალე მეგობრობის გრძნობები.

ავღანეთში ყოფნის დროს ნ. ს. ხრუშჩოვს შეხვედრები და საუბრები ჰქონდა მის უდიდებულესობასთან მეფე მუჰამედ ზაჰირ შაჰთან, აგრეთვე მის უმაღლესობასთან პრემიერ-მინისტრ სარდარ მუჰამედ დაუდთან და ავღანეთის მთავრობის სხვა წევრებთან. ამ შეხვედრებისა და საუბრების დროს, რომლებიც მიმდინარეობდა გულწრფელობისა და სრული ურთიერთგაგების ვითარებაში, მოხდა აზრთა მეგობრული ურთიერთგაზიარება საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის ურთიერთობის საკითხებზე, უმნიშვნელოვანეს საერთაშორისო პრობლემებზე, მათ შორის შუა აღმოსავლეთსა და სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში მდგომარეობის შესახებ.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ნ. ს. ხრუშჩოვმა და ავღანეთის პრემიერ-მინისტრმა სარდარ მუჰამედ დაუდმა დიდი კმაყოფილება გამოთქვეს სსრ კავშირსა და ავღანეთს შორის მეგობრული ურთიერთობის განვითარებით, რომელსაც საფუძვლად უდევს მშვიდობიანი თანაარსებობის, ურთიერთ პატივისცემისა და მეგობრული თანამშრომლობის პრინციპები. ორივე მხარემ დაადასტურა, რომ მათ შორის არსებული კეთილმეზობლური, მეგობრული ურთიერთობა, რომელმაც უკვე საკმაოდ გაუძლო დროის გამოცდას, მომავალში კიდევ უფრო განმტკიცდება ორივე ქვეყნის ხალხთა საკეთილდღეოდ.

ორივე მხარემ აგრეთვე აღნიშნა, რომ საბჭოთა კავშირსა და ავღანეთს შორის მეგობრული ურთიერთობა დადებითი და სასარგებლო ფაქტორია მშვიდობის საქმისათვის შუა აღმოსავლეთსა და სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში.

აზრთა ურთიერთგაზიარების მსვლელობაში ავღანეთის პრემიერ-მინისტრმა სარდარ მუჰამედ დაუდმა კვლავ დაადასტურა, რომ ავღანეთი ემხრობა ნეიტრალიტეტისა და სამხედრო დაჯგუფებებში მონაწილეობის მიუღებლობის პოლიტიკას. სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ განაცხადა, რომ ავღანეთის ეს პოლიტიკა დიდმნიშვნელოვანი წვლილია საერთაშორისო დაძაბულობის შენელების საქმეში და რომ ეს პოლიტიკა საბჭოთა კავშირის დიდი პატივისცემით სარგებლობს.

ორივე მხარემ გამოთქვა აზრი, რომ სამხედრო დაჯგუფებები სრულიად არ უწყობენ ხელს მშვიდობის განმტკიცებას და რომ მხოლოდ დიდი და პატარა ქვეყნების ერთობლივ ღონისძიებათა და მათი მეგობრული თანამშრომლობის გზით შეიძლება მიღწეულ იქნას ეს დიადი მიზანი.

საბჭოთა კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ნ. ს. ხრუშჩოვმა და ავღანეთის პრემიერ-მინისტრმა სარდარ მუჰამედ დაუდმა თვალსაზრისი გამოთქვეს ბერლინის საკითხთა მშვიდობიანი მოწესრიგების გზების შესახებ. ჩვენი მხრივ ჩვენ ყოველ ღონეს ვხმარობდით და ვხმარობთ, რათა ხელსაყრელი ატმოსფერო შევქმნათ მომავალი მოლაპარაკებისათვის. ჩვენ ვიზიარებ ამ ... ...

შეთანხმება

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირსა და ავღანეთს შორის კულტურული თანამშრომლობის შესახებ

იმის გამო, რომ მშვიდობისა და საერთაშორისო უშიშროების განმტკიცება პოლიტიკური, ეკონომიური და კულტურული ურთიერთობის დიდმნიშვნელოვანი ფაქტორია და რომ ქვეყნებს შორის კულტურული კავშირის გაფართოება ხელს უწყობს კეთილი და მეგობრული ურთიერთობის დამყარებასა და განმტკიცებას, ხოლო მეგობრულ კავშირს მოსდევს მშვიდობისა და უშიშროების განმტკიცება მთელ მსოფლიოში;

ითვალისწინებენ რა, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია ურჩევს წევრი ქვეყნების მთავრობებს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების საფუძველზე ხელი შეუწყონ საერთაშორისო ურთიერთგაგების მიღწევას ერთმანეთს შორის ეკონომიკისა და კულტურის დარგში კეთილი ურთიერთობის დამყარების გზით;

იღებენ რა მხედველობაში ორივე ქვეყნის ურთიერთმისწრაფებას თანაარსებობისა და პროგრესისადმი მთელი მსოფლიოს მშვიდობისა და უშიშროების ვითარებაში,

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მთავრობამ და ავღანეთის სამეფო მთავრობამ, ზემომოყვანილი პრინციპებისა და გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების საფუძველზე განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის საკითხებში სურთ რა განამტკიცონ ორივე ქვეყანას შორის თანამშრომლობა კულტურის სხვადასხვა დარგში, გადაწყვიტეს დადონ შეთანხმება კულტურული თანამშრომლობის შესახებ, რომელიც შეიცავს ქვემოთ მოყვანილ მუხლებს:

მუხლი I

ხელშეკრულების დამდები ორივე მხარე წაახალისებს თანამშრომლობას სამეცნიერო-ლიტერატურულ და ხელოვნებათმცოდნეობის ორგანიზაციებსა და საზოგადოებებს შორის.

მუხლი II

ხელშეკრულების დამდები თვითეული მხარე ერთმანეთს შორის კულტურული კავშირის განვითარების მიზნით, აგრეთვე ხელშეკრულების დამდები მეორე მხარის უკეთ გასაცნობად თავის კულტურასთან განახორციელებს საქმიანობასა და თანამშრომლობას შემდეგ დარგებში:

a) დელეგაციების გაცვლა კულტურის, მეცნიერებისა და სპორტის დარგში,

b) მსახიობთა კოლექტივების გაცვლა და კონცერტების ორგანიზაცია,

c) ლექციების წაკითხვა,

d) მეცნიერული და მხატვრული გამოფენების ორგანიზაცია,

e) ტურიზმის წახალისება,

f) წიგნებისა და სხვა ნაბეჭდი გამოცემების ან მათი პირების ურთიერთ გაცვლა თავიანთ შესაძლებლობათა ფარგლებში და თვითეული მხარის კანონმდებლობის შესაბამისად,

g) მხატვრული, დოკუმენტური და მეცნიერულ-პოპულარული ფილმების გაცვლა, აგრეთვე რადიოპროგრამების შედგენა და გაცვლა,

h) მიკროფილმების გაცვლა ხელნაწერი ძეგლების შესახებ.

მუხლი III

ხელშეკრულების დამდები ორივე მხარე წაახალისებს ურთიერთ კულტურულ, სპორტულ და ტურისტულ მოგზაურობას თავის ქვეყანაში და შექმნის ამისათვის შესაძლო სიადვილეს.

მუხლი IV

ხელშეკრულების დამდები ორივე მხარე ყოველ ღონეს იხმარს, რათა განამტკიცოს და განავითაროს კავშირი თავიანთი ქვეყნების სამეცნიერო საზოგადოებებსა, საგამომცემლო ორგანიზაციებსა და ისტორიულ მუზეუმებს შორის, აგრეთვე განახორციელოს უძველესი ფერწერის ნაწარმოებთა და სხვა სახეობის ხელოვნების ნიმუშთა ან მათი პირების ურთიერთ გაცვლა.

მუხლი V

ეს შეთანხმება უნდა დამტკიცდეს თვითეულ ქვეყანაში დადგენილი კონსტიტუციური წესის შესაბამისად და ძალაში შევა სარატიფიკაციო სიგელების გაცვლიდან ერთი თვის შემდეგ, რაც მოსკოვში მოხდება.

მუხლი VI

ეს შეთანხმება დადებულია 5 წლის ვადით. თუ ხელშეკრულების დამდები არც ერთი მხარე არ განუცხადებს მეორე მხარეს 6 თვით ადრე ზემოაღნიშნული ვადის გასვლამდე, რომ განზრახული აქვს გაუქმოს იგი, ეს შეთანხმება ძალაში იქნება შემდგომი ხუთი წლის განმავლობაში.

დადებულია ქაბულში 1960 წლის 4 მარტს ორ ცალად, თვითეული რუსულ და პუშტუ ენებზე, ამასთან ორივე ტექსტს ერთნაირი ძალა აქვს.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე
ნ. ს. ხრუშჩოვი

ავღანეთის სამეფო მთავრობის პრემიერ-მინისტრი
მუჰამედ დაუდი

დარბაზობა ნ. ს. ხრუშჩოვთან

ქაბული, 4 მარტი. (საკდესი). დღეს მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ნ. ს. ხრუშჩოვმა, რომელიც მეგობრობის ვიზიტით იმყოფება ავღანეთში, დიდი დარბაზობა გამართა ავღანეთის სამეფო მთავრობის პრემიერ-მინისტრის სარდარ მუჰამედ დაუდის პატივსაცემად.

დარბაზობას ავღანეთის მხრივ დაესწრნენ — პრემიერ-მინისტრი სარდარ მუჰამედ დაუდი, პრემიერ-მინისტრის პირველი მოადგილე ალი მუჰამედი, პრემიერ-მინისტრის მეორე მოადგილე და საგარეო საქმეთა მინისტრი სარდარ მუჰამედ ნაიმი, ავღანეთის სახალხო საბჭოს თავმჯდომარე მუჰამედ ნოურუზი, ეკონომიკისა და ფინანსთა მინისტრი გულიამ შირზადი და ავღანეთის მთავრობის სხვა წევრები, პარლამენტის დეპუტატები, თვალსაჩინო საზოგადო მოღვაწეები.

საბჭოთა კავშირის მხრივ დაესწრნენ — საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, კულტურის მინისტრი ნ. ა. მიხაილოვი, მინისტრთა საბჭოს საზღვარგარეთის ქვეყნებთან კულტურული ურთიერთობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე გ. ა. ჟუკოვი, მინისტრთა საბჭოს საგარეო ეკონომიური ურთიერთობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე ს. ა. სკაჩკოვი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი ტ. უ. ულჯაბაევი, სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს კოლეგიის წევრი ა. მ. მარკოვი სსრ კავშირის ელჩი ავღანეთში მ. ვ. დეგტიარი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს შუა აღმოსავლეთის ქვეყნების განყოფილების გამგე ე. პ. პავლოვი, საბჭოთა საელჩოს პასუხისმგებელი მუშაკები და საბჭოთა სპეციალისტები ავღანეთში.

დარბაზობაზე ნ. ს. ხრუშჩოვმა და სარდარ მუჰამედ დაუდმა მისასალმებელი სიტყვებით მიმართეს ერთმანეთს.

ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვა

თქვენო უმაღლესობავ პატივცემულო ბატონო პრემიერ-მინისტრო!

თქვენო უმაღლესობანო!

ქალბატონებო და ბატონებო!

მეგობრებო!

ჩვენი ხანმოკლე ყოფნა თქვენს სტუმართმოყვარე ქვეყანაში დასასრულს უახლოვდება. ამ დღეებში ჩვენ მუდამ ვგრძნობდით გულწრფელ სითბოსა და გულითადობას როგორც ავღანეთის სახელმწიფო მოღვაწეების მხრივ, ისე ქაბულის მცხოვრებთა მხრივ. ჩვენ დიდად კმაყოფილი ვართ მის უდიდებულესობასთან მეფე მუჰამედ ზაჰირ შაჰთან, მის უმაღლესობასთან პრემიერ-მინისტრ მუჰამედ დაუდთან, მის უმაღლესობასთან პრემიერ-მინისტრის მოადგილე და საგარეო საქმეთა მინისტრ მუჰამედ ნაიმთან და ავღანეთის სხვა სახელმწიფო მოღვაწეებთან შეხვედრებით და საუბრებით. მათთან აზრთა გაზიარება საკითხებზე, რომლებიც ინტერესს წარმოადგენს ჩვენი ქვეყნებისათვის, მეტად სასარგებლო და ნაყოფიერი იყო.

დიდი კმაყოფილებით აღვნიშნავთ, რომ ავღანეთის მთავრობა თანმიმდევრულად ახორციელებს ნეიტრალიტეტისა და სამხედრო კავშირებში მონაწილეობის მიუღებლობის პოლიტიკას, რომელიც ხელს უწყობს ეროვნული ძალების მობილიზაციას უმნიშვნელოვანესი საშინაო ამოცანების გადასაჭრელად, ხელს უწყობს ავღანეთის საერთაშორისო ავტორიტეტის განმტკიცებას. ეს პოლიტიკა შეესაბამება ავღანელი ხალხის ეროვნულ ინტერესებს, ავღანეთის მთავრობის მისწრაფებას — შემდგომაც განამტკიცოს ავღანეთის პოლიტიკური და ეკონომიური დამოუკიდებლობა. ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ სწორედ ამიტომ ჩაფუშვა მოელის ყოველგვარ ცდას — აიცდინონ ავღანეთი ნეიტრალიტეტის გზას, ჩაიბან იგი სამხედრო კავშირებში.

ავღანელი ხალხი, რომელიც წარსულში მუდამ განიცდიდა იმპერიალიზმის კოლონიზატორული პოლიტიკისა და დამანგრეველი ომების მთელ სიმძიმეს, უაღრესად დაინტერესებულია მშვიდობით. ავღანეთმა ერთ-ერთმა პირველმა გაწყვიტა სამარცხვინო კოლონიალიზმის ბორკილი და გმირული ბრძოლით დაიცვა თავისი დამოუკიდებლობა. ახლა ავღანელი ხალხი მისი უდიდებულესობის მეფე მუჰამედ ზაჰირ შაჰის, ავღანეთის მთავრობის ხელმძღვანელობით ყოველ ღონეს ხმარობს, რათა მოსპოს კოლონიალიზმის მძიმე მემკვიდრეობა, განავითაროს ეროვნული ეკონომიკა და კულტურა.

ეს კეთილშობილური საქმეა, ავღანეთის ეროვნული დამოუკიდებლობის შემდგომი განმტკიცების აუცილებელი პირობაა. როგორც მისმა უმაღლესობამ ბატონმა პრემიერ-მინისტრმა თქვა, „დღევანდელი მსოფლიო მოქმედების მსოფლიოა, მოძრაობისა და სიჩქარის მსოფლიოა“. არ შეიძლება მყუდროდ ყოფნა, განსაკუთრებით თანამედროვე მსოფლიოში.

ჩვენთვის, საბჭოთა ადამიანებისათვის, სავსებით გასაგებია ავღანელი ხალხისა და მისი მთავრობის მხურვალე მისწრაფება მოსპონ საუკუნეობრივი ჩამორჩენილობა, უზრუნველყონ ეროვნული პროგრესი. ჩვენ მუდამ მზადა ვართ გაგიზიაროთ ჩვენი გამოცდილება, მზადა ვართ კვლავაც გაგიწიოთ ეკონომიური, ტექნიკური დახმარება რაიმე პოლიტიკური პირობის დაუდებლად.

საბჭოთა მთავრობის პოლიტიკა ავღანეთის მიმართ მუდამ იყო გულწრფელი, ძმური. ცნობილია, რა ყურადღებით და ინტერესით ეკიდებოდა საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის ურთიერთობის საკითხებს ჩვენი სახელმწიფოს დიდი დამაარსებელი ვლადიმერ ილიასძე ლენინი. მე მინდა, ბატონებო, წაგიკითხოთ ერთი დოკუმენტი, შედგენილი ლენინის უშუალო მონაწილეობით ჯერ კიდევ 1921 წელს. ეს არის რუსეთის სფსრ საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარიატის ინსტრუქცია რუსეთის სფსრ სრულუფლებიანი ელჩისადმი ავღანეთში. მასში ნათქვამია: „...ჩვენი პოლიტიკა აღმოსავლეთში აგრესიული არ არის, იგი მშვიდობისა და მეგობრობის პოლიტიკაა. მთელ თქვენს მუშაობაში სისტემატურად უნდა აყენებდეთ ამ ძირითად მომენტს და, კერძოდ, ქაბულში უნდა აყენებდეთ საქმიანობის ძირითად მიზნად ავღანეთთან ჩვენი მეგობრობის განვითარებას. მეგობრობა გულისხმობს ურთიერთ დახმარებას, და, ჩვენი სურვილის მიხედვით შესაძლებლობის კვალობაზე ხელი შევუწყოთ მეგობარი ავღანეთის სახელმწიფოს განვითარებასა და აყვავებას, მზად ვართ გავუწიოთ მას ამ მშვიდობიან საბრძოლველზე მთელი დახმარება, როგორიც კი ძალგვიძს“.

შემდეგ ინსტრუქციაში ნათქვამია:

„...ჩვენ ვეუბნებით ავღანეთის მთავრობას: ჩვენ ერთი წყობილება გვაქვს, თქვენ — სხვა; ჩვენ ერთი იდეალები გვაქვს, თქვენ — სხვა; მაგრამ ჩვენ გვაკავშირებს საერთო მისწრაფება ჩვენი ხალხების სრული თავისთავადობისაკენ, დამოუკიდებლობისა და თვითმოქმედებისაკენ. ჩვენ არ ვერევით თქვენს საშინაო საქმეებში, ჩვენ არ ვიჭრებით თქვენი ხალხის თვითმოქმედებაში; ჩვენ მხარს ვუჭერთ ყოველ მოვლენას, რომელიც პროგრესულ როლს ასრულებს თქვენი ხალხის განვითარებაში. ერთი წუთითაც არ ვფიქრობთ თავს მოვახვიოთ თქვენს ხალხს ისეთი პროგრამა, რომელიც მისთვის უცხოა“.

ამ ინსტრუქციაში ჩამოყალიბებული დებულებანი ახლაც რჩება ავღანეთის მიმართ საბჭოთა მთავრობის პოლიტიკის საფუძვლად.

სასიამოვნოა აღინიშნოს, რომ ავღანეთის მთავრობა თანმიმდევრულად ახორციელებს მისი უდიდებულესობის ავღანეთის მეფის პოლიტიკას, რომლის მიზანია ჩვენს ქვეყნებს შორის მეგობრობისა და თანამშრომლობის განმტკიცება. ამ კეთილშობილურ საქმეში დიდი როლი ეკუთვნის მის უმაღლესობას პრემიერ-მინისტრ მუჰამედ დაუდს, რომელსაც კარგად ესმის თავისი ქვეყნის სასიცოცხლო ინტერესები. ჩვენ დიდად ვაფასებთ ამ გამოჩენილ მოღვაწეს და ვუსურვებთ მას ახალ წარმატებებს მის ნაყოფიერ მოღვაწეობაში, რომელიც შეესაბამება ჩვენი მეგობარი ავღანეთის ეროვნულ მიზნებს.

ავღანეთ-საბჭოთა კავშირის მეგობრობა წლითიწლობით ძლიერდება, მტკიცდება და ვითარდება. ჩვენი აზრით, ავღანეთ-საბჭოთა კავშირის თანამშრომლობის ისტორიული მნიშვნელობა სწორედ ის არის, რომ საბჭოთა კავშირი და ავღანეთი, რომლებსაც სხვადასხვა პოლიტიკური და ეკონომიური სისტემები აქვთ, უჩვენებენ მშვიდობიანი თანაარსებობისა და უთანგარო ურთიერთ თანამშრომლობის ნიმუშს.

ნება მიბოძეთ, ძვირფასო მეგობრებო, ერთხელ კიდევ გულწრფელად გიძღვნათ ჩვენი მადლობა გულთბილი, გულითადი შეხვედრისათვის.

ვსვამ მისი უდიდებულესობის ავღანეთის მეფის მუჰამედ ზაჰირ შაჰის, მისი უმაღლესობის ავღანეთის პრემიერ-მინისტრის მუჰამედ დაუდის სადღეგრძელოს!

ავღანეთის ხალხის კეთილდღეობისა და აყვავების სადღეგრძელოს!

ავღანეთისა და საბჭოთა კავშირის ხალხთა ურღვევი მეგობრობის სადღეგრძელოს (ტაში).

მუჰამედ დაუდის სიტყვა

გმადლობთ, თქვენო აღმატებულებავ, თქვენი მეგობრული სიტყვებისათვის, როლებიც აქ წარმოთქვით, თქვა მუჰამედ დაუდმა. ის, რაც თქვენ აქ თქვით ჩვენი მეგობრობისა და ჩვენი ხალხის შესახებ, გამოვლინებაა იმ ნებისა, რომლითაც ჩვენი ქვეყნები გამსჭვალული არიან მრავალი წლის მანძილზე. ეს კეთილი ნება ემყარება ურთიერთ ნდობას, რაც ერთხელ კიდევ დასტურდება თქვენს მიერ აქ ნათქვამი სიტყვებით.

ორი დღის წინათ, განაგრძო პრემიერ-მინისტრმა, ჩვენ სიხარულით შეგხვდით, თქვენო აღმატებულებავ, როგორც ჩვენს ძვირფას სტუმარს. ჩვენი ხალხის გრძნობა, რომელიც მან გამოიჩინა თქვენი — ჩვენი საბჭოთა მეგობრების — შეხვედრის დროს, ერთხელ კიდევ ადასტურებს, რომ ჩვენი ხალხების მეგობრობა ჩვენი კეთილი ურთიერთობის შემდგომი განვითარების საფუძველია.

მოხარული ვარ აღვნიშნო, თქვა შემდეგ მუჰამედ დაუდმა, რომ თქვენი მეგობრული ვიზიტი კვლავ გვაძლევს შესაძლებლობას აზრები გავუზიაროთ ერთმანეთს ორივე მხარისათვის საინტერესო საკითხებზე სრული ურთიერთგაგების ვითარებაში. ეს აზრთა გაზიარება სასარგებლოა როგორც ჩვენი ქვეყნებისათვის, ისე მთელ მსოფლიოში მშვიდობისათვის.

ავღანეთის დამოუკიდებლობა, ხაზგასმით აღნიშნა მუჰამედ დაუდმა, ცნო საბჭოთა მთავრობამ, რომელსაც სათავეში ედგა თქვენი დიდი სახელმწიფო მოღვაწე ლენინი. ჩვენმა ქვეყანამაც ცნო საბჭოთა მთავრობა მისი შექმნისთანავე. ამ მომენტიდან ვითარდება ჩვენი მეგობრული ურთიერთობა.

ილაპარაკა რა ავღანეთის მთავრობის საგარეო პოლიტიკაზე, პრემიერ-მინისტრმა აღნიშნა, რომ ავღანეთის მთავრობის საგარეო პოლიტიკის დიდმნიშვნელოვანი პრინციპია ნეიტრალიტეტისა და დამოუკიდებლობის პრინციპი. ავღანეთი, თქვა მან, არასოდეს არ აძლევდა ნებას რომელიმე ქვეყანას ჩარეულიყო თავის საშინაო საქმეებში. ჩვენ ურთიერთობა ყველა ქვეყანასთან სწორედ ამ პრინციპს ემყარება.

დასასრულ სარდარ მუჰამედ დაუდმა განაცხადა: ვუცხადებ თქვენს აღმატებულებას ავღანეთის მთავრობისა და ხალხის გულითად სიხარულს, გთხოვთ გადასცეთ სალამი ჩვენს მეგობარ მეზობელს, საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის ხალხს.

ვსვამ თქვენი აღმატებულებისადღეგრძელოს!

ვსვამ საბჭოთა კავშირსა და ავღანეთს შორის მეგობრობის განმტკიცების სადღეგრძელოს! (ტაში).

ნ. ს. ხრუშჩოვი სამშობლოში გამოემგზავრა

ქაბული, 5 მარტი. საკდესის კორესპონდენტი ვ. გაგრილინი იუწყება: დღეს დილით სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ნ. ს. ხრუშჩოვმა და მისმა თანმხლებმა პირებმა ა. ა. გრომიკომ, ნ. ა. მიხაილოვმა, გ. ა. ჟუკოვმა, ს. ა. სკაჩკოვმა, ტ. უ. ულჯაბაევმა დატოვეს მეგობარი ავღანეთი და თან წაიღეს ავღანელი ხალხის ძმური სალამი.

დილაადრიანად ნიუტა სერგის-ქე ხრუშჩოვი პრემიერ-მინისტრ სარდარ მუჰამედ დაუდის თანხლებით, აგრეთვე საბჭოთა მთავრობის მეთაურის თანმხლები პირები ბაგრამის აეროდრომზე წაიყვანენ. საბჭოთა კავშირისა და ავღანეთის სახელმწიფო ალმებით მორთულ აეროდრომზე საპატიო სტუმრის გამზავრების აღსანიშნავად ჩამწკრივებული იყო საპატიო ყარაული.

ნ. ს. ხრუშჩოვის გასაცილებლად მოვიდნენ ავღანეთის მეფე მუჰამედ ზაჰირ შაჰი, მარშალი შაჰ ვალი, პრემიერ-მინისტრის პირველი მოადგილე ალი მუჰამედი, საგარეო საქმეთა მინისტრი მუჰამედ ნაიმი, სახალხო საბჭოს თავმჯდომარე მუჰამედ ნოურუზი, ავღანეთის მთავრობის წევრები, სახელმწიფო დაწესებულებათა უმაღლესი მოხელეები და სხვები.

ნ. ს. ხრუშჩოვს აეროდრომზე შეხვდნენ შეძახილებით: „სალამათ ბაშიდ!“ („კარგად ბრძანდებოდეთ!“), „მუსაფარათ შომა ბე ხეირ!“ („გზა მშვიდობისა!“), „გაუმარჯოს ხრუშჩოვს!“.

საპატიო სტუმარმა მიიღო საპატიო ყარაულის უფროსის პატაკი. გაიარა საბჭოთა კავშირისა და ავღანეთის ჰიმნები. ნ. ს. ხრუშჩოვმა ჩამოუარა ავღანელი ჯარისკაცების მწყობრს, რომლებიც ჩამწკრივებული იყვნენ „სმენაზე“, მიეგება მიკროფონთან და წარმოთქვა გულთბილი გამოსათხოვარი სიტყვა“.

ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვა

თქვენო უდიდებულესობავ!

თქვენო უმაღლესობავ, ბატონო პრემიერ-მინისტრო!

თქვენო უმაღლესობანო!

ბატონებო!

ძვირფასო მეგობრებო!

დადგა ჟამი, როცა ჩვენ ვტოვებთ თქვენს სტუმართმოყვარე და თავაზიან ქვეყანას. თუმცა ჩვენი ვიზიტი ხანმოკლე იყო, მაგრამ მიიუხედავად ამისა, დიდი შესაძლებლობა გვქონდა გვენახა და გვესაუბრა ბევრ პირთან, დიდი სარგებლობით გავეცანარებინა დრო ძველ ქაბულში. ჩვენ თან მიგვაქვს უაღრესად გულთბილი და სასიამოვნო მოგონებანი მეგობარ ავღანეთში ამ ვიზიტის შესახებ.

ჩვენ ვეწვიეთ ზოგიერთ მშენებლობასა და საწარმოს, გავეცანით დედაქალაქის ღირსსახსოვარ ადგილებს, და ყველგან ვხედავდით, თუ ავღანეთის მეფის მთავრობისა და შრომისმოყვარე ავღანელი ხალხის ღონისძიებათა შედეგად როგორ ვითარდება ჩვენი ქვეყანა. სულით და გულით გვახარებს ეს წარმატებანი და ვუსურვებთ ჩვენს კეთილ მეზობელ ავღანეთს შემდგომ პროგრესსა და აყვავებას.

ქაბულში ყოფნის დროს ჩვენ გულახდილად და მეგობრულად გავუზიარეთ აზრები მის უდიდებულესობას მეფე მუჰამედ ზაჰირ შაჰს, მის უმაღლესობას პრემიერმინისტრს მუჰამედ დაუდსა და ავღანეთის მთავრობის სხვა წევრებს როგორც უმნიშვნელოვანეს საერთაშორისო საკითხებზე, ისე საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის ურთიერთობის საკითხებზე. ამ საუბრების დროს, რომლებიც გულწრფელობის ვითარებაში მიმდინარეობდა, გამოვლინდა სრული ურთიერთგაგება განხილული საკითხების შესახებ და აღინიშნა, რომ პირადი კონტაქტები ჩვენი ქვეყნების ხელმძღვანელთა შორის ფრიად სასარგებლოა ურთიერთნდობის შემდგომი განმტკიცებისათვის.

საბჭოთა კავშირსა და ავღანეთს შორის ურთიერთობის განვითარებას ხელს შეუწყობს საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის ერთობლივი კომუნიკე, რომელიც დღეს გამოქვეყნდა. ეს კარგი საფუძველია ჩვენს ქვეყნებს შორის პოლიტიკური, ეკონომიური და კულტურული ურთიერთობის შემდგომი გაფართოებისათვის.

ჩვენ მივდივართ ღრმად დარწმუნებულნი, რომ ქაბულში გამართული შეხვედრები და საუბრები ხელს შეუწყობენ საბჭოთა კავშირ - ავღანეთის კეთილმეზობლური და მეგობრული ურთიერთობის კიდევ უფრო განმტკიცებას და ახლო და შუა აღმოსავლეთში მშვიდობის განმტკიცებას.

ნება მიბოძეთ დიდი მადლობა გადავუხადო მის უდიდებულესობას მეფეს მუჰამედ ზაჰირ შაჰს, თქვენ, თქვენო უმაღლესობანო, და ქაბულის ყველა მცხოვრებს გულითადი სტუმართმოყვარეობისათვის, რაც ჩვენ გაგვიწიეთ, კეთილი, ძმური გრძნობებისათვის, რაც საბჭოთა ხალხის მიმართ გამოიჩინეთ.

ჩვენ გემშვიდობებით თქვენ ნათელ მზიან დილას. თითქოს თვით ბუნება, როგორც იტყვიან, თვით ღმერთი უწყობს ხელს ჩვენს ქვეყნებს შორის მეგობრული ურთიერთობის განმტკიცებას. (ტაში).

როცა თქვენს ქვეყანაში ჩამოვედით, აგრეთვე კაშკაშებდა მზე, აბინდი მშვენიერი იყო, როგორც შეხვედრა თქვენთან, თქვენს ხალხთან. შემდეგ წვიმა მოვიდა. ბევმითხრეს, რომ ავღანეთის მცხოვრებთა რწმენით ეს კარგი ნიშანია. ჩვენშიც საბჭოთა ადამიანები ასევე მიესალმებიან გაზაფხულის წვიმას, რადგან მას მოწისთვის ტენი მოაქვს, ხელს უწყობს კარგ მოსავალს.

დღეს, როცა ვტოვებ თქვენს ქვეყანას, ქაბულში სასიამოვნო ყოფნის შემდეგ, სასარგებლო შეხვედრებისა და საუბრების შემდეგ, კვლავ ანათებს მზე და თითქოს ათბობს ჩვენს მეგობრობას. ჩვენ და თქვენ შეგვიძლია, თქვენო უდიდებულესობავ, როგორც იტყვიან, მადლობა შევწიროთ ზეცას იმისათვის, რომ ჩვენს ქვეყნებს შორის იზრდება და მტკიცდება ასეთი კარგი კეთილმეზობლური ურთიერთობა. (ტაში).

გაუმარჯოს და განმტკიცდეს მეგობრობა საბჭოთა კავშირსა და ავღანეთს შორის! (ტაში).

გაუმარჯოს მშვიდობას მთელ მსოფლიოში! (ტაში).

ნახვამდის ძვირფასო მეგობრებო! (ტაში).

ნახვამდის, თქვენო უდიდებულესობავ, მოსკოვში შეხვედრამდე.

* * *

შემდეგ ნ. ს. ხრუშჩოვი გულთბილად ეთხოვება მეფე მუჰამედ ზაჰირ შაჰს, რომელიც გამოთხოვებისას ეუბნება მას:

ამჟამად, როცა თქვენ ტოვებთ ჩვენს ქვეყანას ჩვენი სასიამოვნო საუბრების შემდეგ, ერთხელ კიდევ გთხოვთ დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ ჩვენს მეგობრობაში.

მადლობას მოგახსენებთ იმისათვის, რომ დათანხმდით ჩვენს მეგობრულ მოწვევაზე და ჩამობრძანდით ავღანეთში. გთხოვთ გადასცეთ საბჭოთა ხალხს, რომ ჩვენ მისი ძმები და მეგობრები ვართ. გთხოვთ აგრეთვე გადასცეთ, რომ ჩვენი მეგობრობა ურღვევია.

მშვიდობით მგზავრობას გისურვებთ თქვენ და თქვენს თანმხლებ პირებს.

ნ. ს. ხრუშჩოვი მადლობას უხდის მეფეს ამ გულთბილი სიტყვებისათვის და ამბობს: მეც მადლობას გიძღვნით ჩემი სახელით და ჩემი თანმხლები პირების სახელით სამახსოვრო საჩუქრებისათვის, რომლებიც ჩვენ გვიძღვენით. ეს საჩუქრები თქვენს ქვეყანაში ჩვენი სასიამოვნო მოგზაურობის კარგი სახსოვარი იქნება.

გისურვებთ ჯანმრთელობასა და ბედნიერებას.

ნ. ს. ხრუშჩოვი და მისი თანმხლები პირები გულთბილად ეთხოვებიან ავღანეთის მეფეს მუჰამედ ზაჰირ შაჰს, პრემიერ-მინისტრს მუჰამედ დაუდს, პრემიერ-მინისტრის პირველ მოადგილეს ალი მუჰამედს, საგარეო საქმეთა მინისტრს მუჰამედ ნაიმს, სახალხო საბჭოს თავმჯდომარეს მუჰამედ ნოურუზს, ავღანეთის მთავრობის მინისტრებს და მიეგებიან თვითმფრინავისაკენ.

9 საათსა და 15 წუთზე ქაბულის დროით საბჭოთა თვითმფრინავი „ილ-18“ ჰაერში ადის და კურსს იღებს მოსკოვისაკენ.

საბჭოთა მთავრობის ნოტა

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობისადმი

4 მარტს სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრს მოადგილემ ვ. ა. ზორინმა გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ელჩს მოსკოვში გ. კროლს გადასცა საბჭოთა მთავრობის ნოტა გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობისადმი ესპანეთის ტერიტორიაზე ბუნდესვერის სამხედრო ბაზების შექმნის შესახებ გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასა და ესპანეთს შორის მოლაპარაკების გამო.

საბჭოთა მთავრობისათვის ცნობილი გახდა, ნათქვამია ნოტაში, რომ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობა მოლაპარაკებას აწარმოებს ესპანეთის მთავრობასთან იმ მიზნით, რომ დაამყარონ ამ ორი ქვეყნის სამხედრო თანამშრომლობა. დებს რა სამხედრო შეთანხმებას ფრანკოს რეჟიმთან, დასავლეთი გერმანია უხეშად არღვევს გერმანიის უსტაყვო კაპიტულაციის აქტს, აგრეთვე სამოკავშირეო შეთანხმებებს გერმანიის შესახებ, რომლებსაც ძალა აქვთ ყოველი გერმანული მთავრობისათვის და, მაშასადამე, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობისთვისაც.

მოლაპარაკება გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკის მთავრობასა და ფრანკისტულ ესპანეთს შორის ერთხელ კიდევ ადასტურებს, რომ ფედერალურ მთავრობას ნამდვილად არა სურს ევროპაში ვითარების გაჯანსაღება. სწორედ ამიტომ იგი გამოდის მეორე მსოფლიო ომის შედეგების ლიკვიდაციისა და გერმანიის საზავო ხელშეკრულების დადების წინააღმდეგ, მაშასადამე, გერმანელი ხალხის სხვა ეროვნული ამოცანების გადაჭრის წინააღმდეგაც.

საბჭოთა მთავრობას, ნათქვამია ნოტის დასასრულს, საჭიროდ მიაჩნია გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობის ყურადღება მიაპყროს იმ ტონისძიებებს მეტად სერიოზულ შედეგებს, რომლებსაც იგი ახორციელებს უცხოეთის ტერიტორიებზე ბუნდესვერის ბაზების შესაქმნელად და ფრანკისტულ ესპანეთთან სამხედრო თანამშრომლობის დასამყარებლად, რაც შეუთავსებელია ევროპაში მშვიდობის დაცვის ინტერესებთან და საერთაშორისო შეთანხმებებთან, რომლებიც გერმანიას შეეხება.

* * *

იმავე დღეს სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ დიდი ბრიტანეთის მოსკოვის საელჩოს გაუგზავნა საბჭოთა მთავრობის ნოტა, რომელშიც აცნობა, რომ საბჭოთა მთავრობამ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობას გაუგზავნა ნოტა ესპანეთის ტერიტორიაზე ბუნდესვერის სამხედრო ბაზების შექმნის — გეგმების გამო. ნოტაში გამოთქმულია იმედი, რომ დიდი ბრიტანეთის მთავრობა, რომელიც გერმანიის შესახებ სამოკავშირეო შეთანხმებათა ერთ-ერთი მონაწილე სახელმწიფოს მთავრობაა, გამოიყენებს თავის გავლენას იმისათვის, რომ წინააღმდეგობა გაუწიოს გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობის საშიშ სამხედრო გეგმების განხორციელებას.

ანალოგიური შინაარსის ნოტები გაეგზავნათ ამერიკის შეერთებული შტატებისა და საფრანგეთის საელჩოებს მოსკოვში. (საკდესი).

საკლუგო ნაკრების გამარჯვება გერმანიაში

სსრ კავშირის საკლუბო ფეხბურთელთა ნაკრები გუნდი წვრთნისა და საერთაშორისო ამხანაგური მატჩების გასამართავად სტუმრად იმყოფება გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში.

ჩვენს კორესპონდენტთან ტელეფონით საუბრობს სსრ კავშირის სასპორტო საზოგადოებათა და ორგანიზაციათა კავშირის ფეხბურთის ფედერაციის თავმჯდომარემ **ვ. გრანატკინმა** განაცხადა:

საბჭოთა ფეხბურთელები გერმანელ მეგობრებთან 14 მარტამდე დარჩებიან და მოაწყობენ რამდენიმე საერთაშორისო შეხვედრას რის შემდეგ სამშობლოში დაბრუნდებიან.

სპორტის დიდძალი მოყვარული დაესწრო პირველ შეხვედრას საბჭოთა და გერმანელ ფეხბურთელებს შორის. ეს მატჩი მოეწყო 4 მარტს ლაიპციგის ცენტრალურ სტადიონზე, რომელიც 100.000 მაყურებელს იტევს, ამ დღეს სსრ კავშირის საკლუბო ნაკრების წინააღმდეგ თამაშობდა გერმანიის ახალგაზრდული ნაკრები.

მატჩი ხასიათდებოდა შეუპოვარი ბრძოლით, და დამთავრდა საბჭოთა ფეხბურთელების გამარჯვებით ანგარიშით 2:1.

მორიგ შეხვედრებს სსრ კავშირის გუნდი გამართავს დრეზდენში, მაგდებურგსა და ბერლინში 6,9 და 12 მარტს გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკისა და ბერლინის ნაკრებ გუნდებთან.

გულგარელი კალათბურთელები თბილისში

გუშინ თბილისს ეწვია ბულგარეთის არაერთგზის ჩემპიონი კალათბურთში „აკადემიკის“ ვაჟთა გუნდი. თბილისის სსსპორტო საზოგადოებათა და პრესის წარმომადგენლებმა, აგრეთვე „დინამოს“ კალათბურთელებმა ბულგარელ მეგობრებს გულთბილი შეხვედრა მოუწყეს.

დღეგანდელი მატჩი „აკადემიკთა“, რომელიც ევროპის ჩემპიონთა თასის გათამაშების მეორე მეოთხედფინალური შეხვედრაა, სპორტის მოყვარულთა დიდ ინტერესს იწვევს. „აკადემიკი“ ბულგარეთის სამგზის ჩემპიონია და თ